בעזרת השם יתברך

קונטרס

מים עמוקים

כ"א | **תמוז** תשפ"א לפ"ק

מכון

מים עמוקים

©
כל הזכיות שמורות
למכון מים עמוקים
ועד להוצאת ספרי
הגה"צ רבי **יחזקאל יואל גליק** שליט"א

יכולין לשמוע שיעורי
מורינו הרב שליט"א על הטעל:

- בארה"ב -
929.250.1000

- בארה"ק -
02.380.3100

- בענגלאנד -
330.350.1000

להארות והערות ולהירשם לקבל
הקונטרסים שי"ל פעם בחודש, יכולים
להתקשר לאימעיל:
mayimamukim@gmail.com

Layout

קולמוס
עט הסופרים אל בית הדפוס
608.561.8458 | 514.589.8258

עומק החסידות

מאמר

עשר מדות בנפש האדם

חלק ד׳

נצח - כח המשפיע | הוד - כח המקבל

עיקר סדר עבודת האדם הוא לתקן ולברר השלשה כוחות שהם מהות האני של האדם, הימין שמאל ואמצע, בראשית עליו לתקן מדת המלכות מצד השמאל, דהיינו לגלות ההרגשה רעה ולסובלו, ולהתקשר על ידו עם תשוקה וצמאון להקב״ה [כמו שנתבאר בחלק א׳]. השנית עליו לתקן מדת התפארת מצד האמצע, דהיינו לבנות כח הסתם להיות ׳נאטירליך׳ עם ישוב הדעת, ולהגיע לסתמא לשמה ע״י ביטול עצמיות האדם [כמו שנתבאר בחלק ג׳]. והשלישית לתקן מדת היסוד מצד ימין, ההרגשה טובה שיש בתוך נפש האדם [כמו שיתבאר בעז״ה בחלק ה׳].

אמנם מקודם שנבא לבאר מהותו של ההרגשה טובה - מדת היסוד, נקדים לבאר שני כוחות פרטיים שישנם בתוך נפש האדם, והם מדת הנצח והוד, ודרכי עבודת ה׳ בזה.

א

נצח - כח המשפיע

מדת הנצח שיש בתוך נפש האדם זהו כח המשפיע שיש לאדם, כח המשפיע פירושו היכולת ותקיפות לגמור ולנצח [׳אויסצופירן׳] כל מה שהוא רוצה, ואין שום דבר עומד כנגדו לבטלו מלהוציא מכח אל הפועל מבוקשו, כי אין שום יאוש בעולם כלל, וצריכין להתאמץ ולהתגבר בכל התוקף לעשות בעצמו כל מה שהוא צריך.

לכן מי שיש לו כח זו של נצח, אזי יש לו הכח לעשות הכל בעצמו, ואינו צריך להגיע לקבל טובות מאחרים, ואינו צריך להיות נכנע תחת אנשים אחרים, אלא אדרבה לעולם הוא משפיע לאחרים, ונותן משלו

לאחרים, כיון שהוא מכיר שיש לו התקיפות להשפיע להם.

מהלך החיים על מדת הנצח

מדה זו של נצח זהו השיטה של הרבה בני האדם בהצלחת חייהם, הם סוברין כי העיקר הוא 'אנצוגיין' עם סדר החיים בלי הפסק, שלא לפחד משום דבר, ושלא לעשות עסק משום עיכוב או מפריע, אלא להמשיך הלאה עם תקיפות, ועל דרך זו יכולין להתגבר על כל הקושיים ועל כל המניעות שיש במשך החיים, כי אם יגיע אצלו איזה צרה, אזי זה אינו נוגע כלל לנפשו ולבבו, כי האדם צריך לעשות כל מה שבידו לעשות, ויותר מזה אינו נוגע אליו כלל, ועי"ז הוא יכול להמשיך הלאה עם סדר החיים שלו כאילו לא היה.

נצח עשי' בלי הרגשים

והנה אדם החי עם כח זו של מדת הנצח, הנה כסדר הוא מתרכז על להמשיך הלאה, לכן כל ענין ההרגשים אינם נוגעים ללבבו, שאינו נוגע אצלו אם מקבל הרגשים טובים או אם מקבל הרגשים רעים, כי העיקר הוא 'אנצוגיין' בלי הפסק, וא"א להתייחס לכל אלו הדברים.

הרי כי מדת הנצח מתגלה בעיקר בחלק העשיה של האדם, דהיינו שיש לו היכולת ותקיפות להוציא מכח אל הפועל כל מה שהוא רוצה לעשות, אבל חלק הרגשת הלב הוא סגור אצלו, (ראה הקדמה לשערי עבודה לר"א מ'סטראשעלע זי"ע דנצח והוד הם חלק העשי').

קו ימין – חסד נצח יסוד

מעתה נתבאר לנו היטב סדר השלשה מדות מקו ימין, וזהו חסד נצח יסוד, כי בראשונה האדם מרגיש ורואה את כל הטוב וחסד שיש בתוך העולם [כמש"ל בחלק ב'], ורוצה ליהנות בפועל מן הטובות הללו, ומכח זה הוא מגיע למדת הנצח - כח המשפיע ותקיפות, כי כאשר האדם מרגיש בטוב ובנעימות, אזי זה נותן לו כח היכולת ותקיפות לנצח ולגמור מבוקשו להגיע להטוב, ולבסוף הוא מגיע למדת היסוד, שבא להכרה שאין צריכין להגיע לכל הטוב וחסד בפועל ממש, ואין צריכין להמשיך כסדר הלאה עם תקיפות, אלא הוא יכול למצוא ההרגשה טובה בתוך נפש האדם בעצמו [כמש"ל בחלק ו'].

ב

הוד – כח המקבל

מדת ההוד שיש בתוך נפש האדם זהו כח המקבל שיש לאדם,

מקבל פירושו חלישות, ההודאה [הוד מלשון הודאה] והכרה שהוא איש חלש וחסר יכולת לגמור [׳אויסצופירן׳] מה שהוא צריך, כי לעולם הוא עושה טעותים ומכשולות ואינו מצליח בשום דבר, דזהו מציאות של אדם הנברא שאין לו כח היכולת להוציא מן הכח אל הפועל מבוקשו, לכן הוא מתייאש מלעשות בעצמו עם הכוחות שלו מה שהוא רוצה, אלא הוא צריך להגיע לקבל עזרה מאחרים כדי להמשיך הלאה עם צרכי החיים.

לכן מי שיש לו מדה זו של הוד, אזי הוא צריך להגיע לקבל מאנשים אחרים, להיות כפוף ונכנע תחת אנשים אחרים, או הוא מבקש טובות מאחרים, וכן כשיש לו איזה סוכסוך עם אדם אחר, אזי לעולם הוא יהא המוותר להשני, וזה בא מחמת ההודאה והכרת חלישותו שהוא אינו ראוי שיהא לו איזה זכות בזה העולם.

הוד – מודה על האמת

גם הוד הוא ענין הודאה על האמת, כי אדם המכיר חלק המקבל שלו שהוא איש חלש וחסר יכולת, אזי כאשר הוא עושה איזה טעות, הוא מודה על האמת שעשה עכשיו טעות ותולה החסרון בעצמו, כיון שיודע שזהו המציאות שלו שהוא אדם הנברא שיכול לעשות טעותים.

מהלך החיים ע״י מדת ההוד

ויש הרבה בני אדם ההולכין ע״י מדה זו של הוד בכל מהלך חייהם, שהם מכניעין את עצמם תחת אחרים, ולעולם הם מוותרין לאנשים אחרים, וכסדר הם אומרים לכולם שהם חלישום ואינם יכולין לעשות בלבדם שום דבר, ומודים על האמת שכבר עשו הרבה טעותים ונפלו במכשולות, ועי״ז אנשים אחרים מרחמים עליהם ועוזרין אותם, והם מקבלים טובות מהם.

הוד – חלישות בפועל בחלק העשי׳, מלכות – הרגשת החלישות

הרי כי מדת ההוד זהו חלק החלישות של האדם שהוא בעל מכשול וחסר יכולת, ואינו יכול להוציא מן הכח אל הפועל את מבוקשו, אמנם לכאו׳ יש להבין א״כ מאי הנפק״מ בין מדת ההוד למדת המלכות, הלא גם מצד מדת המלכות מרגיש האדם כאיש חלש שאינו שווה כלום.

הביאור בזה, כי מדת ההוד זהו כח המקבל וחלישות שיש לאדם בחלק העשי׳, דהיינו כאשר האדם עושה בפועל ממש טעות או שנפל בפועל לתוך מכשול, והוא מכיר ורואה דבחלק העשי׳ אינו יכול בלבדו,

ושם צריך לקבל עזרה מאחרים, אבל אינו מקושר כלל עם חלק ההרגשים של האדם. משא"כ מדת המלכות זהו חלק ההרגשה של האדם, שהוא מרגיש בתוך פנימיות נפשו כאיש חלש שפל ונבזה שאינו שווה כלום, אבל חלק העשי' לא מעלה ולא מוריד, כי מדת המלכות זהו מה שנפש האדם מצד עצמו מוליד בו הרגשה זו הרעה, ומדמה לאדם כאילו הוא פחות ומשונה משאר בני אדם, אע"פ דמצד חלק הבפועל באמת הוא איש תקיף ובעל יכולת ולא חסר לו כלום.

אמנם יש להדגיש דאפי' כאשר אדם עושה איזה טעות בפועל ממש, אזי אה"נ עצם הטעות היה בחלק העשי', ומצד זה היה יכול להמשיך להלאה לנסות עוד הפעם עם יעוץ ועזרה מאחרים, אבל אם הוא בעל נפש אזי טעות זו מעורר את מדת מלכותו המושרש כבר בתוך פנימיות נפשו, ומתגלה אצלו הרגשים רעים שהוא חלש ושפל ונבזה, וזה גורם לו להתעצב וליפול לתוך מצב של דכאון ושפלות רוח שאינו יכול להמשיך הלאה עם החיים.

סבילת החסרון מצד המלכות ולא מצד ההוד

והנה לעיל [בחלק א'] הארכנו כי עיקר וראשית תיקון האדם לרפאות את חולי נפשו שיוכל להמשיך להלאה עם החיים, זהו ע"י סבילת ההרגשה רעה האומר לו שהוא אינו שווה כלום, וישנם רבים הטועים בזה וחושבים שצריכין להכיר כי אכן האדם באמת אינו שווה כלום ובפועל ממש הוא חלש שפל ונבזה, ולמעשה הם מתקשים מאד בזה, כי היאך אפשר לסבול להיות באמת חלש שפל ונבזה, וגם קשה מאד להמשיך הלאה עם צרכי החיים, אם האדם מכיר שהוא באמת אינו שווה כלום.

אמנם כאמור זהו טעות גדול, כי מה שאדם הוא באמת חלש ויכול בפועל ליפול לתוך טעות ומכשול זהו רק מצד מדת ההוד שבו, ומכח זה אין האדם נעשה חולי הנפש, כי מדת ההוד אינו מתייחס רק על חלק העשי' של האדם, אבל אין זה תופס ושולט את כל רגשי האדם, ומצד זה עדיין היה יכול להתחזק ולבטוח בה' [כדיבואר באות ג'] ולהמשיך הלאה לעשות את צרכי החיים.

אלא כל חולי הנפש שיש לאדם בא מצד מדת מלכותו, דהיינו ההרגשה רעה הבאה מתוך נפש האדם בעצמו, ואומר לו שהוא אינו שווה כלום ושהוא פחות ומשונה משאר בני אדם, והרגשים הללו מסובבים

ושולטים על כל מציאות האדם, ופוסל ושובר את כל מהותו ועצמותו של אדם, עד שנחלה הנפש שלו ומבלבל ומפריע את כל חייו. ועל הרגשים הללו אין לאדם עצה אחרת אלא לסובלן, ע"י שיעשה הבדלה בין חלק הבפועל לחלק ההרגשה, ולהכיר דכל הרגשים הללו אינם אמיתיים, כי בפועל ממש בודאי יש לו ערך ושווית, וכל זה אינו אלא הרגשה שלו הבא מצד מדת מלכותו שהשריש הקב"ה לתוך נפשו, ולכן הוא יכול לסבול לחיות עם הרגשים כאלו ואעפ"כ להמשיך הלאה עם סדר החיים.

קו שמאל – גבורה הוד מלכות

מעתה נתבאר לנו היטב סדר השלשה מדת מקו שמאל, והם גבורה הוד מלכות, כי בראשונה מרגיש האדם ורואה הגבורה והרע שיש בתוך העולם, ולכן הוא עושה זהירות יתירה שלא יגיע אליו הרעה [כמש"ל בחלק ב'], ואח"כ הוא מגיע למדת ההוד דהיינו שהוא מתייאש מליזהר עוד שלא יגיע אליו הרעה, כיון שהוא מכיר חלישותו שאין בידו כח היכולת ליזהר מן הרע, וכיון שכן יכול להגיע אליו בפועל ממש הרעה שיש בעולם. ולבסוף הוא מגיע למדת המלכות, שבא להכרה שכל הרע והגבורה אינם באים עליו בפועל ממש, אלא הכל הוא הרגשה רעה בתוך נפש האדם בעצמו [כמש"ל בחלק א'].

ג

נצח – תקיפות ומלחמה בעבודת ה'

שני כוחות הללו של נצח והוד נוצרכין גם בדרכי עבודת ה', מדת הנצח זהו עבודת ה' באופן של משפיע, 'אנצוגיין' בעבודת ה' עם תקיפות, שאין שום דבר בעולם שיכול לבטל סדר העבודה שלו, בין שיש לו מניעות ועיכובים בפועל, בין שיש לו מיני הרגשים המנגדים להמשיך עבודתו, או אפי' אם יש לו איזה התנגדית מצד ההמון עם, אזי הוא אינו מתייאש מכל זה, אלא הוא ממשיך להלאה כאילו זה אינו נוגע כלל אצלו, ואינו מתייחס למה שקורה אתו ולמה שאחרים אומרים ועושים, ואדרבה הוא אוזר את חלציו להתגבר וללחום נגד הרע או נגד העולם ולנצחם.

לוי מדת הנצח

מדה זו של נצח זהו מדתו של שבט לוי, כי שבט לוי היה להם התקיפות וכח היכולת לגמור ולנצח את רצון ה', וזהו ענין האמר

לאביו ולאמו לא ראיתיו ואת אחיו לא הכיר ואת בניו לא ידע (דברים ל"ג ט'), והתגברו עם גבורת הנפש ללחום מלחמת ה' גם נגד בני משפחתם, כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו.

עבודת ה' ע"י מדת ההוד

העבודת ה' ע"י מדת ההוד זהו עבודה באופן של מקבל, דהיינו ההודאה שאינו יכול 'איך קען נישט אליינס' ולהכיר שצריכין לקבל עזרה מאת הקב"ה.

ויש לדעת כי עבודה זו הוא עבודה יסודי ועמוקה, לחיות עם הכרה פנימיות שכל הצרכים של האדם בין בגשמיות בין ברוחניות הכל תלוי בכל רגע ביד הקב"ה, כי האדם הנברא הוא חלש וחסר יכולת, ואינו יכול לבטוח את עצמו על הכוחות העצמיים שלו, אלא הוא צריך לסמוך ולבטוח את עצמו על הקב"ה הנותן לו הכח לעשות חיל.

וזהו התכלית מה שהקב"ה שולח לאדם טעותים מכשולות ויסורין, כדי שעל ידם יבא להכרה ברורה שאין לו שום כוחות עצמיים, כי כל זמן שהכל הולך כסדר, אזי האדם שוכח מהקב"ה ונופל לתוך הצלחת העולם הזה בין במו"מ בין בעבודת ה', ואפי' אם אומר שהכל בא מאת הקב"ה אין זה אלא מן השפה ולחוץ, אבל כאשר הוא עושה טעות גדול או שיש לו איזה צרה, אזי מכיר האדם ורואה בבהירות שהוא צריך להגיע לקבל עזרה מהקב"ה, כי הוא מצד עצמו לא היה לו כח היכולת לשמור את עצמו שלא יפול לתוך המכשול, וגם אינו יודע היאך לשות עצה בנפשו לצאת מן הצער והיסורין, לכן הוא מתייאש על כל כוחות העצמיים שלו להצליח במו"מ ובעבודת ה', ואין לו ברירה אחרת אלא להשליך את עצמו לגמרי על הקב"ה, כי הקב"ה הוא הנותן במתנה הבני חיי ומזוני, והוא המשפיע השכל להבין תורתינו הקדושה ודרכי עבודתו, ורק בעזרתו יכולין להמשיך עם החיים ועם עבודת ה'.

יהודה מדת ההוד

מדה זו של הוד זהו מדתו של יהודה, יהודה מלשון הודאה, כי יהודה הודה על האמת שהוא מצד עצמו אין לו כח היכולת, אלא הוא מקבל עזרה מאת הקב"ה, וזהו ענין אמירת צדקה ממנו (בראשית ל"ח כ"ו), שהודה על האמת שעשה טעות, והכיר כי ממנו יצאו דברים כבושים (סוטה י' ע"ב), שהוא תלוי בכל רגע ביד הקב"ה המנהיג אותו.

נצח המשתלשל ויוצא מתפארת

והנה לעיל ביארנו דנצח והוד משתלשלים ויוצאים מן החסד וגבורה, הנצח משתלשל ויוצא מן החסד, וההוד משתלשל ויוצא מן הגבורה, ואכן זהו כפי סדר הקוין, כי חסד ונצח הם מקו ימין וגבורה והוד הם מקו שמאל. אמנם באמת י"ל באו"א, דנצח והוד הם שני ענפים המשתלשים ויוצאים מן התפארת כסדר העשר ספירות זו תחת זו.

כי הנה מדת התפארת זהו מה שאדם מכיר היאך שכל העולם כולו שייך להקב"ה, וא"כ אנחנו מחוייבין לקיים מה שמצוה לנו הבעה"ב, ולכן הוא מבטל את כל רצונותיו העצמיים, ומקיים את מצוות ה' סתמא לשמה כמש"ל באריכות (בחלק ג'), וכאשר האדם כבר הגיע למדריגה זו של תפארת, אזי הוא יכול להוסיף על זה עוד נקודה קיצוני, שהוא מחיוב לקיים את רצון הבורא עם מדת הנצח שלו, לקיים את רצון הבורא עם תקיפות ומלחמה אפי' כאשר יהא קשה מאד על האדם לקיימם.

הוד - החלישות היוצא מן הלשמה

אבל יכול להיות אדם המוסיף על התפארת נקודה קיצוני היפך מזה, כי כאשר הוא בא להכרה זו שכל העולם כולו שייך להקב"ה, והאדם נמצא בזה העולם רק כדי לקיים ולמלאות את רצון הבורא, אזי הוא רואה מזה היאך שהאדם מצד עצמו אינו שווה כלום, עד שאין לו אפי' כח היכולת לעשות איזה דבר, והוא איש חלש ובעל מכשול, וכדי שיוכל לקיים את רצון הבורא הוא צריך להגיע לעזרה מאת הקב"ה, ויש לו זכיה גדולה כאשר הקב"ה נותן לו כח היכולת לקיים איזה מצוה.

ראוי להקדים התפארת קודם הנצח והוד

ובסדר דרכי עבודת ה' יותר נראה להקדים מדת התפארת הביטול ולשמה קודם הנצח והוד, כי אם ילך האדם במדת הנצח כאשר זה יוצא מן החסד, או ילך עם מדת ההוד כאשר זה יוצא מן הגבורה, אזי יאחוז במדת הנצח או ההוד באופן קיצוני מאד ובלי האמת, משא"כ כאשר יקדים לזה התפארת, אזי יהא באופן הראוי ובכוונה אמיתית לשם שמים.

לכן מי שרוצה ליכנס לתוך עבודת ה', אזי בראשונה הוא צריך להתיישב בעצמו ולהתבונן שהוא נמצא כאן בעולם הזה לאיזה תכלית, והתכלית הוא לקיים ולמלאות את

רצון הבורא ולא למלאות את רצון העצמי של האדם, ואחרי אשר כבר הגיע למסקנא זו, אזי אם ירצה יכול להוסיף על זה אחד משני הקצוות הללו, דהיינו או להוסיף על זה הנצח, שהוא מוכן ומזומן לקיים את רצון הבורא עם תקיפות ומלחמה בכל אופן שהוא אפי' אם יהא קשה מאד, או יכול להוסיף על זה ההוד, שהוא מכיר בהכרה גמורה דכדי שיהא לו היכולת לקיים את רצון הבורא הוא צריך לקבל עזרה מאת הקב"ה.

מאמר

זוכר נשכחות

חלק א

בספה"ק 'נועם אלימלך' (פרשת בא ד"ה או יאמר דברו אל כל עדת) על הכתוב 'שִׁמְעִי בַת וּרְאִי וְהַטִּי אָזְנֵךְ וְשִׁכְחִי עַמֵּךְ וּבֵית אָבִיךְ. וְיִתְאָו הַמֶּלֶךְ יָפְיֵךְ כִּי הוּא אֲדֹנַיִךְ' (תהלים מ"ה י"א-י"ב), ותוכ"ד הוא, שכשאדם רוצה לעלות מדריגה בעבודת בוראו אזי הוא צריך מקודם לשכוח מן המקום אשר הוא בא משם בבחינת 'לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך', והוא אף צריך לשכוח משורש משפחתו ואף משורש אומתו עם הישראלי. ואזי 'ויתאו המלך יפייך', שאז יוכל האדם להידבק אל בוראו 'כי הוא אדוניך', והבורא כביכול יחשוק ויתאוו באדם הזה, קדוש יאמר לו. ע"כ.

דיבוריו הקדושים כאן צועקים דרשוני, דהלא מהו ענינו של שכחה הלזו. היוכל להיות דבר כזה שהאדם יהא צריך לשכוח ולהיעלם ממשפחתו ושרשו, ואף מאיזה אומה הוא בא - שהוא משתייך אל העם הישראלי הגוי הגדול הזה. וזה עוד יותר פלאי איך שעי"ז הוא נעשה יותר דבוק באלוקיו בדביקות נפלאה כי הוא אדוניך, ואין זה אלא תימה גדול.

והנה, ננסה לבאר ולהבין מהות ענין השכחה הלזו וענינו ונימוקו.

ענף א

אריך ועתיק

אריך ועתיק - צד הנאצל וצד המאציל

מבואר בספרי רבותינו הקדושים נ"ע[א] דענין בחינת ספירת הכתר נחלק לב' בחינות - פנימי

א עי' ספה"ק 'עץ חיים' שער מ"ב פ"א. ספה"ק 'תורה אור' פר' מקץ תורה ד' ד"ה 'וזהו ענין מראות הצובאות', פר' ויצא תורה ב' ד"ה 'בענין', ועוד הרבה. ספה"ק 'יו"ט של ר"ה' תרס"ו מרבינו הרש"ב פר' ויצא ד"ה 'אך לכאורה', ועוד הרבה.

וחיצוני, והן בחינות 'אריך אנפין' ו'עתיק יומין'.

ה'אריך אנפין' הוא הבחינה שהוא הראש ומקור לנאצלים, צד גילוי הנאצלים, והוא הבחינה הכי גבוה שיש מצד הנאצלים. וענין ה'עתיק יומין' הוא הבחינה התחתונה שבמאציל, צד המאציל בבחינת עצמותו ממש ולא בבחינת גילויו, הוא ענין הנעתק מכל בחינת היומין ענין הלבוש כמבואר בספה"ק תורה אור (עי' כאן הערה א), הוא מבחינת הכתוב 'אני הוי"ה לא שניתי' (מלאכי ג' ו'), שמצד המאציל לא נשתנה כלום מקודם שנברא העולם לאחר שנברא העולם.

אריך אנפין - רצון, עתיק יומין - עונג

והנה, בספרי רבותינו צדיקי בית חב"ד נ"ע אכללות ענין הכתר הם מבארים בחינת הכתר שהוא בחינת 'רצון' העליון. אך בבארם פרטית ענינו - היינו האריך אנפין והעתיק יומין שהם צד הנאצל וצד המאציל - מבארים, דבחינת אריך אנפין הוא ענין רצון העליון מצד חיצוניותו, וענין העתיק יומין הוא ענין עונג העליון - בחינת פנימיות רצון העליון.[ב]

דהנה, אית רצון ואית עונג. 'עונג' זה ענין השלימות של הכל, היפך ההעדר והחיסרון. כשדבר הוא בשלימותו הגמור אל שרשו ומקומו - זהו ענין הרגשת התענוג. 'רצון' זהו ענין המגלה מציאת ההעדר, דהעדרו של דבר מעורר רצון ותשוקה להשיג את הדבר. וכשיש העדר - זה מעורר רצון להשיג ולהגיע לדביקות בדבר ההוא אל שרשו, ולהרגיש עונג ע"י זה. כלומר, רצון זה הרגש של תשוקה וחשק להשיג תענוג.

וז"ל רבינו האדמו"ר הזקן ז"ל (ליקוטי תורה במדבר תורה 'ואהיה אצלו אמון'-ב' אות ב')[ג]: **על דרך משל באדם שיש לו 'רצון' לנסוע לאיזה מקום למסחור, הרי רצון זה הוא רק 'חיצוניות', אבל ה'פנימיות' והמכוון הוא ה'תענוג' שיתענג מהריווח שירויח במסחור ההוא. וכך בחינת 'עתיקא' וכו', ע"כ.**

דענין הרצון והצמאון שיש לו לאדם הוא - להשיג ולהגיע

ב עי' לקמן ד"ה 'דהענין הוא' ואילך.

ג יש לו לרבינו ז"ל שם ב' תורות אפסוק זה בזה אחר זה - דבשניהם הוא מבאר ענין הזה, עי"ש. ועי' עוד בהוספות לויקרא תורה ב' עי"ש באות ב'.

לאיזה תכלית טוב ויפה ונעים. וההרגשה הנעימה שהוא מרגיש בהגיעו אל אותו תכלית המכוון שחשק אליו - זהו ענין התענוג. וזהו בחינת 'עתיקא', היינו בחינת העתיק הנ"ל שדברנו בו, שהוא בחינת השורש והתכלית אשר שם הוא מקור העונג. משא"כ בחינת אריך הוא ענין הרצון שבדבר, היינו הרצון להשיג התענוג שאין לו עתה והוא רוצה בו ומחכה ומחפש להשיגו - זהו שורש ענין הרצון, היינו שיש לו רצון וחשק להגיע אל איזה תענוג.

וכמו"ש שם עוד רבינו האדמו"ר הזקן ז"ל אבחינת העתיק - וז"ל: **שהוא בחינת התענוג העליון שהוא הגבה למעלה מהרצון העליון וכו', כי הרצון עליון הוא מקור ושרש הנאצלים, משא"כ בחינת עתיק וכו'**[ד]. כי ענין הרצון הוא הענין שלמטה מענין התענוג, דהוא השורש ומקור לצד הנאצלים שזהו ענין האריך אנפין כנ"ל, משא"כ בחינת העתיק שהוא למעלה מענין הרצון דהוא מצד המאציל - שורש הכל, ולכך זה מורה אענין התענוג עצמו, וכלשונו הק': **והיינו על דרך משל בחינת הרצון שבמצוות שהן רצון העליון, והרצון הוא בחינת חיצוניות וכו' שחופה ומלביש על הפנימיות - [ש]הוא** (הפנימיות) **בחינת עתיקא וכו'. וכך בחינת עתיקא [הוא] תענוג העליון - הוא פנימית הרצון שבמצות** (ענין התענוג שבו שהוא הפנימיות), **אלא שהרצון הנקרא גלגלתא הוא מלבישו ומעלימו שלא יהיה בגילוי אלא הרצון בלבד**, עכלה"ק, עי' עוד שם, והבן.[ה]

'אריך' - פירוד - התפרטות. 'עתיק' - חיבור - התכללות

הענין הוא, שעצם מציאותו ית' הוא מקור התענוגים - מאחר שהוא הוא שורש כל המציאות. ודביקות בשורש אל תכלית שלימותו זהו ענין התענוג, כנ"ל, וע"כ מציאותו השלימה הוא שורש ומקור כל ענין התענוג, להתענג על השם - עין לא ראתה אלוקים זולתך. ומן הנקודה שמשם מתחיל להתהוות איזה ענין של נפרד וריחוק מהשורש - היינו נפרד מעצם מציאותו ית' כביכול - אל צד הנאצלים, משם מתחיל ענין הרצון

ד ועי"ש שדוד המלך נענש מכיון שהוא שיבח את הקב"ה רק מצד חיצוניות הרצון במצוות הבורא ולא מצד פנימיות התענוג, עי"ש. ועי' ג"כ למעלה שם תורה 'ואהיה אצלו אמון'-א' אות ב'.

ה ועי' עוד ליקוטי תורה בשלח תורה א' אות ב'.

- היינו הרצון לחזור ולהידבק שוב אל השורש - אל עצם מציאותו ית' מקום התענוג, בחינת העתיק.

כלומר, ענין העתיק הוא כשדבר נדבק אל שורשו ומקורו, דאז נרגש תענוג בהיות קשור אל שורשו גופא. וענין האריך היינו הענין של ירידה וריחוק מן המקור והשורש, שאז נרגש חשק ותשוקה לחזור ולעלות אל השורש.

וזהו ענין תשוקת הנשמה כשהיא יורדת כאן אל עולם של נפרד לגמרי מהשורש - כביכול, שהיא מרגשת כאב וצער מהיותה נעתקה משורשה מקור מחצבתה עצם מציאת המאציל כביכול, והיא חושקת ורוצת לעלות ולהידבק דביקות גמורה ביחודא שלימה בשורשה ומקורה - מקום העתיק הנעלה והגבוה מעל גבוה.

נמצא, שבחינת העתיק היינו ההבחנה שהוא מצד הבורא כביכול - למעלה מענין של בריאה. וענין בחינת האריך הוא מצד הבריאה, והוא בעצם שורש כל סדר הבריאה בכל פרטיה ודיקדוקיה - שהוא שורש כל ענין של נפרד. והגם שבחינה הזה הרי הוא גבוה מעל גבוה - ענין הכתר, מ"מ הוא שורש צד הנאצלים, הוא ענין הרצון המגלה ענין הניתוק והנפרד, מאחר שמשם מתחיל גילוי רצון העליון הפשוט אל צד הנאצלים, ע"כ שם הוא שורש ענין הנפרד מהשורש כביכול, ומשם יפרד והיו לניתוק גמור עד עולמינו עולם העשיה שהוא עולם של ריבוי הרצונות - וכפי שיבואר בהמשך בעז"ה. והבן את כל זה.

נמצא, כשאנו מתייחסים אל הבריאה כמו שהוא עם כל פרטיה ודרגותיה, אנו בעצם מגלין בחינת האריך אנפין בבריאה - ענין הרצון. וכשאנו מתייחסים אל הבריאה בשרשו האמיתי אנו מגלין ענין העתיק יומין המגלה שורש של כל המציאות כמו שהיה מקודם שנברא העולם, ענין ה'אני הוי"ה לא שניתי', שורש כל השרשים ומקור כל התענוגים.

*

נמצא שעד כאן יש לנו את זה: בחינת האריך אנפין המורה אענין הרצון, דהוא שורש ענין הנפרדות - ענין הפרט, כמה שביארנו דענין הרצון היינו הצמאון והחפץ להשיג איזה תענוג שאין לו, ממילא נמצא דענין הרצון הוא כשאדם הרי הוא במצב של 'פירוד' כלפי אותו התענוג שהוא מחכה לו, מכיון שהוא נפרד מאותו תענוג וזה מעורר בנפשו

הרצון והצמאון עז הלזו, ולהשיג ולהגיע אל זה התענוג.

משא"כ, ענין התענוג מורה אבחינת עתיק יומין, שהוא ענין הדביקות וההתכללות בשורש, כמה שביארנו שכשמגיע ליה לאדם את התענוג המחוכה, אזי תו אין לו רצון וצמאון כלל, רק עונג גרידא. 'מנוחה שלימה שאתה רוצה בה'. וזהו בחינת העתיק יומין, ענין התענוג שהוא מעל ענין הרצון, כמבואר לעיל מרבינו האדמו"ר הזקן ז"ל, וזה התענוג מגיע ליה לאדם רק כשהוא נעשה דבוק בשורש, והבן.

כל זה אומר, שכל דבר ודבר בעולם שהאדם חושק בהן, איכא שם הב' הענינים האלו. שכשהוא נפרד ומנותק מהדבר אזי יש לו רצון עז להשיג את הדבר - בחינת אריך, וכשמגיע לו את הדבר ונעשה מחובר אליו, שם מגיע לו תענוג והנאה - בחינת עתיק. כי כל חיבור בפנימיית שורש הדבר מביא לאדם תענוג ומנוחה, וכמבואר לעיל וכיבואר עוד בהמשך [ענף ב'] בעז"ה.

ימות המשיח - גילוי העתיק יומין

וכל זה הוא מענין הקרא (קהלת י"ב א') 'והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ', אלו ימות המשיח. שאז יתגלה מציאותו הקב"ה בכל העולם כולו, ונשגב השם לבדו וימלוך על כל ביחוד ובהתכללות גמורה כמים לים מכסים, בהשוואה גמורה. ויתגלה במילואו שורש השרשים של כל המציאות כולה בגילוי גמור - שיתגלה ענין ה'אני הוי"ה לא שניתי' מעולם.

ואזי יתגלה ענין העתיק יומין, 'בעתיקא תליא מילתא', שיתגלה בעולם ענין התענוג הנפלא, מאחר שיתגלה השורש של הכל - היפוך ענין הפירוד. וממילא לא יהי' אז שום חפץ ורצון כלל, מכיון שכל המציאות כולו יתדבק אל שרשו והיו אחד. וממילא תו לא יהי' ענין של נפרדות המעורר ענין הרצון והצמאון אל השורש, מכיון שהכל יהיו דבוקים בשורש האחד האמיתי, וממילא יגיע לעולם אותו המנוחה השלימה שבהן הי' לנו חפץ ורצון כל ימי היותנו במצב של נפרד, זהו תענוג - להתענג בתענוגים, במנוחת אהבה ונדבה ושלום ושלוה האמיתי והשלימה. ויהא רעוא שיתגלה את זה במהרה.

אריך ועתיק בכללות הבריאה

איכא ב' הסתכליות להסתכל אענין מציאת הקב"ה והנהגתו בבריאה. א - שהקב"ה מנהיג את

העולם ע"פ חוק וסדר שהוא ית' קבע וחקק בטבע הבריאה איך שהכל יתנהג - ע"פ סדר ההשתלשלות, והוא ית' אשר הוא שורש כל הנאצלים - כביכול עומד בראש כל ההשתלשלות הזה ומסבב הכל. ב - שהוא ית' נמצא ומנהיג את העולם שלא ע"פ סדרי וחוקי הבריאה, אלא הוא לבדו הוא, הוא הפועל היחידי בעולם, ורק הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים ולכל דבר ודבר ולכל פרט ופרט.

והנה, ב' ההסתכליות האלו שורשם הם הב' הבחינות שאנו מדברים בהם - האריך אנפין והעתיק יומין. ההסתכלות במציאת הקב"ה והנהגתו בעולם ע"פ סדרי וחוקי הבריאה - שורשו הוא מבחינת האריך, שזה מורה אבחינת מציאת הקב"ה בצד גילוי הנאצלים והתגלות מציאותו בבחינת השתלשלות כנ"ל שהוא ית' הוא עילת העילות וסיבת הסיבות. וההסתכלות במציאת הקב"ה והנהגתו בבריאה שיחידי ולבדו הוא - שרשו הוא מבחינת העתיק המורה אבחינת מציאת הקב"ה למעלה מגדרי השתלשלות - מעל חוקי וסדרי הבריאה המתגלים ע"י בחינת האריך אנפין, זה מציאת הקב"ה בשורש השרשים של 'אתה הוא משנברא העולם' - ו'אני הוי"ה לא שניתי', והוא לבדו הוא ממש ואין זולתו - השוה ומשוה קטן כגדול.

נמצא עתה, ששורש ענין התגלות מציאת הבורא ע"י סדר ודרגין ושאר כל פרטי הבריאה הוא מבחינת אריך אנפין. ושורש ענין התגלות מציאת הקב"ה בכל הבריאה בשוה ממש הוא מבחינת עתיק יומין.

כל זה ע"פ מה שהתבאר בתחילה, שהעתיק הוא נקודת השורש - דביקות בשורש, ושם הוא מקור העונג. והאריך הוא נקודת הנפרד מהשורש - ענין הריחוק, ושם הוא מקור הרצון המתעורר ע"י הריחוק והפירוד.

דהענין הוא, שמצד פנימיית רצון העליון הרי הרצון הוא נכלל בשורש לגמרי, מבחינת 'הוא ורצונו חד בהון', וכל הבריאה הוא מאוחד ונכלל בשרשו ומציאותו האמיתי כקודם בריאת העולם, וכל הנהגת הבריאה הוא הבורא לבדו, וליכא שום דבר שפועל ונפעל חוץ ממנו יתברך - הוא היודע והוא המדע - איהו וגרמוהי חד, וזהו בחינת עתיק יומין. ומשום זה הוא מקור התענוגים - מכיון שזה התכללות גמורה בשורש.

אבל מצד חיצוניותו - הרי מתחיל עתה ההתגלות רצון העליון למטה בבחינת גילוי לצד הנאצלים,

וזהו בחינת אריך אנפין - בחינת גילוי רצונו ית' למטה. ומשום זה הוא מקור כל הרצונות, מכיון שרצון זהו מצד ענין של ניתוק ונפרד - וכדלעיל, דככל שנעשה מנותק ונפרד יותר ויותר למטה מתהוה עי"ז כל מיני רצונות בבריאה יותר ויותר - מהיות כ"כ נפרד ומרוחק מהשורש.

וזהו הכלל הגדול: שכל הרצונות המתהוים כאן בעולם, שורשם הוא מענין הרצון העליון שהתחיל להתגלות אל צד גילוי הנאצלים ע"י סוד ההשתלשלות, זה רצון לחזור אל שורשו הקדומה בחינת העתיק - סוד ההתכללות. ודו"ק בכל היטב.[1]

עכ"פ, יש לנו ענין העונג שהוא העתיק יומין המגלה מציאת הקב"ה בכל העולם בשוה ויחידי. ויש לנו ענין הרצון שהוא האריך אנפין המגלה מציאות הקב"ה מצד רצונו ית' - המגלה סדר הבריאה בדרך השתלשלות מעילה לעלול.

אריך אנפין - סדר הבריאה, עתיק יומין - אי סדר

עם כ"ז נבין, שבחינת אריך אנפין הוא שורש כל סדרי טבע הבריאה. כל אופן מיקום הבריאה כולה הרי נבנה על איזה ענין של סדר מסודר איך שהכל מנהג ומתנהל דבר ודבר ע"פ אופנו ודרך הילוכו. מבלי סדר ליכא בריאה. ממילא מכיון שבחינת אריך אנפין הוא השורש מצד הנאצלים - הרי הוא מורה אכל בחינת ענין של סדר ופרטיו ופרטי פרטיו, דהוא הוא שורשו ומקורו.

משא"כ, בחינת העתיק המורה אשורש הקדומה של כל המציאות כולה - מצד המאציל למעלה מענין של בריאה לגמרי, ממילא זה מורה אבחינת ענין של אי סדר, אהבחנה שאין בריאה, אין סדר ואין פרטים. איכא רק השורש - ה'אני הוי"ה לא שניתי'.

ונמצא, שכל ענין רצון ותשוקה הוא מצד ענין הסדר ופרטיו ודרגיו. וכל ענין של תענוג ומנוחה הוא מצד שורש הענין - מבלי שום סדר ופרט כלל.

וכמבואר הכלל, ש'הכל נמצא בַּכֹּל', שכל הבחינות כלולין מכל הבחינות. נמצא, שבכל פרט בבריאה - וכ"ש בנפש האדם[2]

ו ויבואר זה עוד להלן ענף ב'.

ז עי' בתניא ח"א תחילת פרק ג', ואגרת הקודש סי' כ"ה ד"ה 'והנה נפש האדם', ליקוטי תורה אמור תורה עה"פ 'והניף הכהן אותם' קטע הראשונה.

- איכא השני כוחות האלו: צד הרצון שהוא מצד סדר ופרט של הדבר, וצד העונג שהוא מעל סדר ופרטי הדבר, שורש הדבר.[ח] ודבר זה יבואר בהמשך בעז"ה [ענף ב'].

אריך אנפין - עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות

ובזה יש לבאר האימרא שמביא רבינו מוהרנ"ת ז"ל בשם רבינו מוהר"ן ז"ל (חיי מוהר"ן סי' תקמ"ח) אמה דאיתא בתיקוני זוהר (הקדמה שניה דף י"ז ע"א), וז"ל: **פעם אחת אמר לי [רבינו], אליהו מלא לבו וקרא להקב"ה 'עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות', ואמר [רבינו מוהר"ן] בלשון אשכנ"ז בזה"ל 'שהוא דערווייגעניש' [פירוש, שאליהו האט זיך דערוואגט]. ואיני יודע פירושו**, עכ"ל.

אך לפי כל המבואר כאן יש לפרש הדבר ככה. דהנה, ענין 'עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות' פירושו הוא כמבואר לעיל (ד"ה 'איכא') - דהבריאה מתנהג באופן השתלשלות מעילה לעלול ומסיבה למסובב, היינו שאין הקב"ה כביכול בעצמו עושה כל דבר ודבר ישר, אלא הוא הוא הסיבה ראשונה - הסיבה של כל הסיבות המסבבים אחר כך שיצא הדבר מכוח אל הפועל, אבל לא שהוא בעצמו עושה כל דבר וקטן בבריאה מבלי שום סדר של עילה לעלול וסיבה למסובב - מבלי שום ענין של השתלשלות.

כגון: אדם שמגיע לאיזה מקום שנסע לשם, והי' אם אמור יאמר האיש הזה: היודעת איך אני הגיע לכאן? הקב"ה הביא אותי לכאן.

והנה, נראה אם צדק מדבר האיש הזה. דהרי מצד סדר הבריאה - דיבוריו הם לא נכונים. דהרי מי שהביא אותו הוא הפליגער שנסע לשמה, ואיך הי' לו יכולת לנסוע עם הפליגער? ע"י רכב שהיבא אותו אל העריפארט, וע"י רכישת טיקע"ט, והטיקעט מגיע לו מהטרעווועל אגענט, וכו' וכו' כמה סיבות שונות ומשונות שנתן לו היכולת לפעול פעולת התכלית שלו - להגיע למקום הנרצה לו.

נמצא כאן, דאין הקב"ה כביכול פועל ועושה כל פרטי דברים לבדו, אלא הם נפעלים ונעשים ע"י סדר מסודר והמוטבע בבריאה איך שכל דבר יתנהג. אלא, שבראש כל האצילות הזה - בראש כל הסיבות

ח וכדלעיל ד"ה 'כל זה אומר'.

האלו - עומד הסיבה הראשונה המאציל העליון המסבב כל הסיבות שלאחריו כביכול, ועי"כ - מסיבה למסובבו ומעילה לעלולו הכל מתנהג ומתנהל מכוח אל הפועל כל דבר ודבר באופנו וסדרו הקבוע.

הרי כאן, דענין האריך - דהיינו מציאת השי"ת מצד הנגלה ע"ד ההשתלשלות אל צד הנאצלים שהקב"ה מגלה מציאותו ית' באופן של נפרד באופן התפשטות של סדר וכל מיני דרגין ופרטין ופרטי פרטין - זהו הבחינה הוא מה שנקרא 'עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות' שביארנו עתה. אך כל זה הוא רק מצד מציאותו ית' מצד גילויו ולא מצד עצמותו האמיתי, שזה רק מצד 'גילוי רצון העליון'.

אבל למעלה מזה איכא בחינת העתיק יומין המורה אמציאותו ית' מצד המאציל, מצד ה'אני הוי"ה לא שניתי' כלל, והרי זה פנימיית הרצון העליון שהוא בחינת העונג האומר שליכא כאן ניתוק מהשורש, דהרי מציאותו ית' נמצא בכל זמן ובכל פרט ובכל דרגא בשוה ממש - ובהתכללות גמורה במציאותו היחידי ית', ושליכא כלל נפרד מהקב"ה. וזה אומר שכל דבר וקטן בבריאה הוא מהשם ישר שהכל הוא וליכא שום פועל ופעולה זולתו.

ובידוע, הרי תכלית גילוי רבינו הבעש"ט הק' היה לגלות בעולם זה הבחינה האחרון, שכל אחד יקשר את עצמו לזה הבחינה - איך שקמיה ית' הרי כחשיכה כאורה ממש, ושאין דבר חוץ ממנו ית', והוא הוא הפועל היחידי, וכל תנועה ותנועה הוא בכל המציאות הוא מאיתו יתברך ישר! וזהו עיקר גילוי תורת החסידות, שכל אחד יקשר ויגלה בחינה הזו בכל המציאות.

וממילא, אמר רבינו מוהר"ן ז"ל שאליהו האט זיך דערוואגט, מכיון שהוא פנה אל השם מצד הבחינה הנמוכה שהוא האריך אנפין, דוכי סיימתינהו לשבחיה דמרך,[ט] שהוא פנה אל השם רק מצד שהוא ית' הוא 'עילת כל העילות וסיבת כל הסיבות', ולא מצד הבחינה מאד נעלה - שהקב"ה הוא העילה והוא העלול הוא הסיבה והוא המסובב. והרי זה כאילו ח"ו מפריד המאציל היחידי מהנאצל - שיש כאן כאילו שני ענינים: הפועל הראשון [שזה הקב"ה] ואח"כ כל הסיבות

ט מגילה כ"ה ע"א.

וכל פרטי הענינים המסובבים על ידן. שבאמת 'אני הוי"ה לא שניתי' - ו'אתה הוא משנברא העולם' בהתכללות גמורה במציאות האחד - והפועל האחד, מבלי שום דבר הממוצע בינו לבין פעולתו - דהכל אחד ממש הוא.

וממילא אמר רבינו 'שזה דערווייגעניש' מצד אליהו הנביא, וכמו שאנו רואין מבואר מרבינו האדמו"ר הזקן ז"ל[י] בדוד המלך שנענש בדויק על דבר זה. מאחר שזה איזה פגם לו - שהוא כאילו מפחית מציאותו ית', מאחר שהוא קישר את עצמו אל השי"ת רק מצד גילוי רצונו ית' ולא מצד פנימיית הרצון - הוא בחינת העונג, המורה אאמיתת מציאותו יתברך ויתרומם איך שהוא לבדו הוא ממש. עי"ש, והבן.

ענף ב

זכרון ושכחה

כמבואר עד כאן [ענף א'] - דאיכא האריך והעתיק. אריך הוא צד הנאצלים ועתיק הוא צד המאציל. ומצד זה הרי האריך הוא שורש ענין הרצון המתהווה בבריאה - ענין הנפרד צד הנאצלים. והעתיק הוא שורש ענין התענוג - ענין החיבור וההתכללות בשורש. ותוצאה מכל זה - הרי האריך אנפין הוא השורש לענין של סדר ומהלך ופרטי הבריאה המתגלה מצד הנאצלים - ענין הנפרד ענין הרצון, ובחינת העתיק הוא השורש לענין של למעלה מסדרי ופרטי מהלכי הבריאה - ענין ההתכללות בשורש ענין התענוג. ולפי"ז - בכל הבריאה כולה הרי בה הב' הבחינות האלו של תענוג ורצון אשר שורשם הוא מבחינת אריך אנפין ועתיק יומין.

ועתה ננסה לבארו ע"ד ענין העבודה - בפרטיות ובכלליות.

ב' סוגי נפשות בני אדם - זכרון ושכחה

הנה, כשמעיינים בטבעי נפשות בני אדם - רואין ביניהם ב' סוגי נפשות. חד הוא נפש אשר מצד טבעה ושרשה היא נמשכת אחר ענייני של סדר ותכלית - וזהו נקודת חיותה, שהיא נוטת אחר זכירת פרטי הענינים, להצליח בהן לעבדן ולשמרן,

---

י. ראה לעיל הערה ד.

ומחשב חשבונות וזוכרן ופועלת על ידיהן וכו'. יסוד ענינה הוא - שהיא מאד נמשכת אחר זכירת פרטי כל הדברים - ועליהן היא בונת וסותרת כל ענייניה, ועל ידיהן היא מתנהלת בכל ענייני החיים שלה. זהו טבעה.

והסוג הב' הוא נפש אשר היא לא כ"כ משוקע בזכירת פרטי הדברים - והיא לא מוצלחת כ"כ צו האלטן קאפ על הרבה דברים פרטיים, עד שלפעמים היא שוכחת ומדלגת על דברים פרטיים - ואפילו חשובים, ואינה מצליחה הרבה פעמים לעמוד על חשבונות פרטיין ולזכור אותן. וכמה פעמים נפש כזה אינו מצליחה בכלליות מה שנקרא 'הצלחת בני אדם' - בכל חוקותיו ומשפטיו, מאחר שנפש הזה כאילו פורחת באויר הדמיוני ורגשי שלו - הנקרא פארקלאצט בלע"ז, אשר זה מביא אותה לשכוח ולדלג ולהיעלם מפרטי דברים ועניני סדרם.

והרי כאן ב' נפשות בני אדם - אשר כל אחד מהן בענינה שלה. הראשון- עיקר ענינה היא ענין ה'זכרון', לזכור דברים ופרטי דברים, ולחשוב מחשבות וחשבונות ולזכור אותם - ולפעול בהם בסדר מסודר - כל דבר ודבר באופנו ומקומו הראוי. והשני- עיקר ענינה היא ענין ה'שכחה', שהיא שוכחת מפרטי הדברים וחשבונות הענינים, הנקרא בפי אנשים: שהיא לא כ"כ בעלמא הדין... היינו - שהיא לא כ"כ מקושרת עם פרטי סדר העולם בכל הדקדוקים ובכל החוקים והמשפטים להצליח בהן.

זכרון ושכחה - אריך אנפין ועתיק יומין

והנה, הב' סוגי הנפשות הללו - כל אחד מהם הן באמת משורש גבוה מאד. תכונת הנפש ההיא המוקשרת יותר עם פרטי סדר דהאי עלמא וחשבונותיה וזוכרת אותן - שרשה הוא מבחינת האריך אנפין. והנפש אשר היא יותר מנותקת מפרטי האי עלמא ושוכחת אותן ומדלגת עליהן - שרשה הוא מבחינת העתיק יומין. ונבאר.

כמבואר שאריך אנפין הוא שורש כל סדר הבריאה בדרך השתלשלות - צד גילוי הנאצלים, כל פרטי הבריאה וסדריה הם משורש האריך אנפין. והעתיק יומין הוא שורש כל הבריאה מצד המאציל היחיד - שורש כל השרשים.

ובמבואר - שמאחר שענין הרצון מתהוה ע"י ניתוק משורש הדבר, הרי שבחינת האריך הוא שורש ענין הרצון בבריאה. וענין

העונג מתהוה ע"י דביקות והתכללות בשורש, הרי שבחינת העתיק הוא שורש ענין העונג בבריאה.

ונבאר עתה פרט נוסף בכדי להבין הדברים כאן.

ריבוי ואחד - רצון ועונג

כמבואר לעיל (ענף א' ד"ה 'נמצא שבחינת העתיק') שמהתהוות ענין הרצון שהוא ענין הנפרד - מתהוה מציאת של 'ריבוי', מכיון שמאז שנעשה פירוד בין הדבקים - נפרד מענין ההתכללות, אזי מתהוה מציאות של שניים - מציאות של יותר מאחד, ענין הריבוי. וככל שנפרד יותר אזי ענין הריבוי מתרבה ומתחזק בכמה דרגין ופרטי דרגין בסדריהם וחשבונותיהם, דהרי שכל זמן שהוא מאוחד ומוכלל עם שרשו הרי כאן אלא ענין אחד חד וחדא, אבל מאחר שנעשה נפרד הרי כאן התהוות ענין של ריבוי, וככל שהוא מתפרד יותר - הרי מתהווה עוד ריבוין ועוד פרטין ודרגין בהרכבותיהן ובהתחלקותיהן. והבן.

וככל שהריבוי מתרבה ומתפרט - אזי מתרבה ומתחזק ומתפרט גם הענין של ה'רצון', שככל שריבוי הפרטים מתרבה - ככה הרצונות הפרטיית והנפרד מתרבה יותר ויותר. שמכיון דאיכא כ"כ פרטים ממילא איכא כ"כ ריבוי של רצונות המתעוררים ע"י ריבוי הפרטים האלו, שזה רצון להתמלאות על ידן - ע"י הריבוי של פרטים, היינו - שרוצה ומחפש איזה מילוי לרצונותיו בתוך הריבוי של פרטים הזה, ומכיון שהפרטים הם רבים - ממילא הרצונות הם ג"כ רבים.

במילים קצרים: ריבוי של פרטים באים מכוח הרצון הבא מענין הנפרד מהשורש, וממילא - ריבוי של פרטים [היינו ריבוי של נפרד] מהוה מציאות של ריבוי רצונות בתוך מציאות הפרטיית הזה.

וזהו המציאות כאן בעולם שבו אנו חיים. הכל מתהוה ומתנהל ומתנהג באופן של ריבוי פרטים וריבוי רצונות - זה בכה וזה בכה, הפרטים כאן בעולם הם רבים - והרצונות בהם הם ג"כ רבים. וכל דבר ודבר שיופעל בעלמא הדין יופעל ע"י התאספות של פרטים רבים ביחד, ורק כה יכולים לפעול בעולם של ריבוי הזה - ריבוי של פרטים וריבוי של רצונות [שהם אחד].

מצד שני איכא הענין שהוא להיפך, היינו - הענין שהוא 'אחד' - שזה שורש הדבר. ובדביקות בשורש אזי דבוקים באחד - היפך ענין של פרט וריבוי.

ומ"ל נמצא, שענין הריבוי של פרטים - שורשן הוא בבחינת האריך ענין הרצון שהוא ענין הנפרד צד הנאצלים, ועל ידו מתהוה ענין של ריבוי הרצונות. וענין האחד - שורשו הוא בבחינת העתיק ענין התענוג ענין הדיבוק בשורש.

זכרון ושכחה - ריבוי ואחד - רצון ועונג

ומזה ניתן להבין מה שהתחלנו בב' סוגי הנפשות שעניינם הוא הזכרון והשכחה - ששורשן הוא מענין האריך והעתיק. מכיון שענין הזכרון הוא מצד סדר הבריאה בכל פרטיה ודקדוקיה - שהוא זוכר אותם ופועל פהם. וענין השכחה הוא מצד שאין סדר ופרטי הבריאה - שהוא שוכח ומדלג על כל ענין של מהלך וסדר איך שפרטי הבריאה מתנהג ופועל.

דהענין הוא, שנפש ההיא השוכחת מפרטי וסדר הדברים תכונתה הוא שהיא נמשכת אחר תענוג פנימי ושרשית - וזהו נקודת חיותה, שהיא מצד טבעה קשורה ומתענגת עם פנימיית ענינה, והיא לא כ"כ קשורה להענינים שהם חוצה לה - שהיא נעשה כמו פארשוועמט ומנותקת, וכתוצאה מזה היא שוכחת לפעמים מחשבונות בני אדם ומכל ענין של סדר ותכלית ופרטיהן, והיא עולת ומשתעשית פנימי ומופשט מהפרטים הענינים אשר בסביבה. וזהו מצד שנפש מסוג הזה היא בשורשה ממקום העונג - ענין החיבור עם השורש וההתכללות עם שורש אמיתת הדבר, היפך ענין הנפרד וניתוק.

משא"כ נפש אשר היא מעלמא דזכרון תכונתה היא שהיא חי' יותר בצד פרטי הדברים וסדרן - וזוכרת אותן. מפני שהיא מצד ענין הרצון ענין הנפרד, והיא מרגשת ניתוק עצומה משורש ענינה - ומרגשת את עצמה כמציאות רק במציאת הריבוי וסדר מפני שמבחינה הזו היא נקודת שרשה. ומצד זה היא רוצת כל הזמן לאסף ולקבץ רכוש מתוך כל הרצונות של ריבוי פרטים וכו' - ועי"כ להרגיש אחיזה בדברים וקנין במציאותה - ועי"כ להרגיש תענוג. אבל להיפך הוא בנפש אשר היא מעלמא דשכחה - אשר היא מרגשת אחיזה במציאותה בשורשה, היא לא כ"כ להוט אחר רכישת ריבוי של דברים מצד האי עלמא.

במילים קצרים: נפש אשר מצד הנפרד היא כל הזמן 'רוצת' להרגיש מציאת שרשה ע"י

אסיפה של רכוש מתוך ריבוי הענינים - מאחר שהיא מצד ענין הרצון ענין הנפרד, וממילא היא מנסה למצוא רגש מציאותה בתוך המציאות של ריבוי, ומשו"ה היא פועלת לזכור ולפעול בתוך סדר הבריאה המכיל בתוכו ריבוי של דברים אשר הוא מצד הנפרד - המהוה ענין הרצון הזה. משא"כ נפש אשר מצד ענין ההתכללות וחיבור היא כל הזמן מחובר עם מציאותה השרשית ופנימית - מאחר שהיא מצד ענין התענוג ענין החיבור ודביקות, וממילא היא יכולה לפעמים לדלגת ולשכוח מפרטי הענינים של ריבוי דהאי עלמא.

נמצא עתה שיש לנו ב' סוגי נפשות: נפש מבחינת עתיק אשר נקודתה היא עונג פנימי הבאה מהיותה מרגישה מקושרת עם נקודתה הפנימית - המביא לה להרגיש איזה עונג ומנוחה הבאה מבחינת התכללות. ומצד שני יש לנו נפש מבחינת אריך אשר נקודתה הוא שהיא מנותקת מנקודת שרשה - המביא לה לרצות רצונות הרבים בפרטי הבריאה וסדרן, ולזכור הענינים ולפעול על ידן.

עמק העבודה

מאמר

מחשבת ביטול מהו

עובד הרגשותיו

איש הישראלי, כשמשכים בבוקר מתחלת היום עם הרבה רצונות וגעגועין לטובה, חפצו מאוויו של האדם הוא להיות צדיק וחסיד ולהתקדש ולהתחסד עם קונו בתפילה ובתורה ובמעשים טובים, ולהרגיש הקרבת אלוקים לי טוב בכל רגע ורגע, ולהמחיש הקדושה וטהרה בכל פינה וזויות מתוך חיות דקדושה.

אבל אין זהו התכלית, כי ברצונו ית״ש שיהי׳ עובדים לו ושתהי׳ עבדים ומשעובדים לו, אם בקלות ואם בכבידות, הן שרואה החסד אל כל היום והן שאינו מרגיש הקרבת אלוקים צריכין להמשיך לעבדו ולשמרו ית״ש, ולא להשביע ההרגשים להיות ממחיש הקרבת אלוקים, וזהו עבודת ה׳ האמת לאמיתו.

ומשו״כ שולחים ממרום מכשולות ונפילות, לעורר האדם לעצמו שהיא עובד הרגשותיו, ולא למענו יתברך כלל, ויתגלה לו שלא העיקר להרגיש הרגשים טובים של דביקות בה׳ ובמצותיו, ואין זה תכלית העבודה, ויברר הרצון האמת של לעבוד השי״ת בכל מצב שהיא, יהי׳ באיזה מדריגה ושפלות שהאיש עומד, עכ״ז תהיה רצונו לעבוד אותו יתברך.

אינו רואה איך להמשיך

ברם בכגון דא, כשבר נש מתחלת לקלוף הקליפה שקדמה לפרי, ומגלה את עצמו, מה רצונו באמת, ומה הרגשותיו, ובוחן פעולותיו, ע״י שמתבונן ומדקדק ביותר עומק, במחשבותיו והרגשיותיו הצפונות ומטמונות בלב, יתכן שימצא את עצמו במצב, שאי אפשר להמשיך כלל להתפלל, ואי אפשר לו לפתוח ספר וללמוד בו, כי עיניו יחזו ועפעפיו יבחנו בתמידיות וישאל את עצמו מפני מה אני רוצה ללמוד הלא בצפונות קירות לבי אני יודע בטיב שהיא

רק "להרגיש" שאני לומד כל היום, "ולהרגיש" שאני - תודה לאל - תלמיד חכם וידען גדול.

וכמו כן בתפילה, כשעומד להתפלל לפני קונו ימצא כמתבלבל א"ע שהוא אינו אכן מוכן ומזומן להתפלל לפני קונו כדבעי וכדיאות, רק עושים זאת כדי להרגיע התביעה בלב, ולהרגיש במנוחה משך כל היום שהוא עשה מה שצריך לעשות וביקש מהשי"ת מה שהוא רוצה, ואף גם נתן שבח והודיה לו על כל החסד אשר עשה עמו, וכל זה עשה רק כדי "שלא להרגיש" ולראות א"ע כמו כפוי טובה כלפי מעלה, אבל אינו באמת לאמיתו מוכן ומזומן בכל רגע לעבוד אותו יתברך לבדו בביטול הגמור, וכמו כן בכל מצוה ומצוה ומעש"ט יתכן שירגיש ככה, כל איש ואיש עם הרגשותיו המכוסות וצפונות בתוך תוכו, יטרדו ויהמו אותו עד שא"א להשיך הלאה או לעבוד אותו יתברך בלב או במעשה.

ראשית ביכורי אדמתך

וזה טעות נורא, כי דבר יום ביומו, לכל אחד לפי השגתו ולפי בחינתו, כשמשכים בבוקר ומתחיל לעבוד השי"ת לפי עבודתו המיוחדת לו ליום זה, בראשית ביכורי אדמתך, יחשוב ויתבונן בראשית נקודת המחשבה, שהוא נברא ונאצל כאן להיות עבד לה', ואני רוצה לעבדו באיזה אופן שהוא ית"ש רוצה, ואני בטל ומבוטל לגמרי לרצון הבורא, ואין לי ולעצמי רצונות והרגשים בלעדי, רק אכסוף ואגעגע לעשות רצונו, ובזה, אני את נפשי יהבית לעבוד ולחשוב מה רצונו יתברך ולעשותו.

כזה, יחשוב ויתבונן למשך זמן מה, בבוקר בכל יום בקביעות, ושאר כל היום אינו חושב יותר מענין זה כלל!! אינו מתעסק עוד בענין של ביטול הרגשותיו, אלא עובד השי"ת בתורה ותפילה ומעש"ט לפי' דרגא דילי'.

באיזה מידות ישכיל עד שורשו ואיזה לא

ואם המצא ימצא א"ע שנכשלת בחטאים ח"ו, אזי יכנס בשורש שלו, ויחשוב מהיכן בא המכשולות הללו, אפשר שצריך נפשו לימלא עם יותר תענוג והרחבת הדעת, או לגלות העצבות וכבידות שיש לו היינו לנפשו, וצריך לגלות א"ע נפשו ורוחו, ולהכיר ולהבחין מה שמפריע לו בפרטיות, ואם רואה א"ע עם ביטול תורה או תפילה אזי יעמיק ביותר בהשגותיו בענין זה, יתכן שצריך לשנות הסוגיא, או ללמוד באופן אחר שנוח וערב לנפשו ולטבעו, או אפשר צריך להעמיק להבין שורש התפילה ומה פעלה וכדומה, עכ"פ ליכנס ולחשוב

על שורש הענינים המפריעים אתו.

ואע"פ שבזמן כשהיא נכנס לשורש הכאבים שלו ולנפילתו, ורוצה למצוא א"ע ולגלות שורש נפשו, אינו מרגיש שום קרבת אלוקים לי טוב, ואינו רואה האיך הוא עובד השי"ת, כשמכיר חסרונותיו ומעלות נפשו, ואדרבה, בהבטה ראשונה, הוא רואה את עצמו ויישותו, וחושב רק מאני ואפסי, וא"כ יותר טוב - לכאורה - לחשוב כל היום כמבתחילה, שרצונו לעבוד השי"ת, ורק משו"כ הוא לומד ומתפלל כל היום ואף שאינו מכוון רק למלא הרגשותיו מ"מ הרי הוא חושב ומתקשר באיזה אופן להשי"ת, היות שהוא חושב יותר מהשי"ת.

אבל באמת לאמיתו אינו כן כלל וכלל, כי הכל בתר רישא גריר, בתר רישא דיומא ורישא דאדם, בראשית היום (ואפי' באמצע היום) כשיתיישב האדם בדעתו, ומסיק ומעמיד א"ע שהוא קם היום בבוקר למענו יתברך, ולעבדו לבדו בלב שלם, ולעשות רצונו באמת, בביטול הגמור של רצונות של האדם, זהו דיו למשך היום.

מחשבת של ביטול היא בדקות ובאיכות

וכל זה צריכא להתקיים ולהתרחש רק בגסות, ולא בדקות המחשבה (כי כשחושב בדקות דהיינו שהוא רוצה לחשוב ביטול הרגשותיו ימצא שהיא חושב כן כדי למלא ולהשביע הרגשותיו העמוקות) כי ענין זה שהוא בא כאן רק לעשות רצון הבורא א"א להתקיים רק בחכמה, כי זהו ראשית הנקודה, והיא מעלה מקומת האדם עם פעולותיו הדקות, והיא מקיף האדם, וכשיכנס ויעמיק במחשבות אלו בבינה, יבנה בזה את יישותו, שהוא אכן הצליח להרכיש מעלות של ביטול היש ולהכוון בלתי לה' לבדו.

מחשבות כאלו א"א להיות ישר עם כל המחשבות המשוטטות במוחו של האדם משך כל היום, רק שיהי' גובה מהאדם משך כל היום ויסובבו מצדדין מראשיתו, ולא שימצא בסופו ואחריתו של האדם, כי זה המחשבה והכרה, תמימה ונקיה היא, מבלי שיתפשט למידות ופעולות של האדם בפרטיות וצריכא לחשוב אותה ברב בכמות ולא באיכות, ואם ברצונו לחשוב עוד הפעם מענין נשגב של זאת, יחשוב עוד ועוד בגסות ובכמות, שהיא בטל ומבוטל לרצונו ית"ש, ולא שיתפנה לצדדין על נפשו וטבעו הפרטיות לבטלה להשי"ת.

ולאחר תקופה של מחשבות תדירות וקביעות כאלו בכל יום ויום, לאט לאט יכנס בתוך תוכו של האדם ופעולותיו, משא"כ

אם יחשוב בדקות ובאיכות, לבסוף, ימצא מסובב עדיין עם כל הרגשותיו וחסרונות נפשו, ויבוא לטעותים ומכשולות נוראים, כי א"א לקנותו באופן כזה, רק ע"י מקיפין ושטחיות.

בין עבדו לאשר לא עבדו

ובזה היא עובד ה', משום שחושב למשך כמה דקות בכל יום, שהוא נברא לרצון הבורא יתברך שמו, והוא בטל ומבטל רצונותיו כדי לעשות רצונו ית', כי מקודם לכן הוא עובד את עצמו, ואף ע"פ שהוא בשטחיות ורק לכמה דקות, עכ"ז בזה הוא מגלה רצונו האמיתי ומתחלת לעבוד הבורא ית"ש.

וכשהיא עובד ה' ע"י מחשבות שטחיות, אבל בכל יום, של ביטול הגמור לרצון הבורא ית"ש, לאחר כן שאר כל היום צריך לעבוד השי"ת במדריגות השייכת לו הן בסור מרע והן בעשה טוב, כי אחרי שקנה קנין נפשו בביטול לרצון אבינו שבשמים, או אז מתחלת ענין חדש של לעבוד ולעסוק בשורש ויסוד הדבר, דהיינו ליכנס ולהבחין בעומק נפשו, לראות מהלך בתורה ועבודה ולימצא אלוקות בכל דבר, ולהתענג על ה', להרגיש את נפשו ורצונותיו הפרטיות (העמוקות וצפונות), וכמו כן, איזהו דברים מביאים אותו לרע וכדומה, וכל הענין על מה שרוצה נפשו לראות ולהרגיש ולהמחיש שלימות בכל דבר ולהרגיש שבע וטוב לב אחר כל פעולה ופעולה.

גילו של סתמא לשמה

ואע"פ שאינו חושב אז מהשי"ת, כי הוא רואה א"ע עוסק בנפשו וחסרונותיו עכ"ז מכיון שבתחילת היום עוסק היה להתוודע ולהגלות, שמה שהוא אינו רוצה לעשות רע וחטאים, הוא רק משום שרצון השי"ת הוא, שלא לעשות דברים כאלו, ומה שחפצו ורצונו לעשות מצות ומעשים טובים, המה רק משום שרצון השי"ת ככה, ולא להרגשותיו, בזה מגלה שסתמא לשמה.

ועכשיו אחר גילו שסתמא אני מוכן לשמה יתברך, מכאן ולהבא, משך כל היום אפשר לראות ולגלות נפשו וטבעו, ומה מפריע אותו, דהיינו למה צריך אני ונפשי לחשוב מחשבות רעות ומשונות כאלו, למה אין לי סיפוק עם עצמי, למה אין לי הנאה לעבודתי למשך כל היום, ובזה יגלה ויעיין להרגשותיו בפרטיות ובגסות ובאיכות, ואין זה סתירה כלל לעבודת ה' שיש לו להאדם בתחילת היום.

כי עבודת ה' היא שעוד יום ועוד יום, עוד זמן ועוד רגע, יחשוב

בלי עיון ויגלה שהוא בא לכאן לעשות רצון אלוקינו שבשמים באמת, כי אין צריך לזאת עיון כלל, אך בזאת תשים האדם את עיונו ושכלו לדקדק ולהשים לב לבחון בשורש של סור מרע ושורש של ועשה טוב לנפשו ולבחינותיו הפרטיות כל אחד ואחד לפום דרגא דילי׳.

מספה״ק שיחות הר״ן סוף סימן רל״ח

וְאָמַר עַל עַצְמוֹ: כְּשֶׁמַּגִּיעַ הַיּוֹם אֲנִי מוֹסֵר כָּל תְּנוּעוֹת שֶׁלִּי שֶׁל כָּל הַיּוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּהְיוּ כָּל הַתְּנוּעוֹת שֶׁלִּי וְשֶׁל בָּנַי וְשֶׁל הַתְּלוּיִים בִּי שֶׁיִּהְיוּ הַכֹּל כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ׳ וְכֵן כְּשֶׁמַּגִּיעַ שַׁבָּת אוֹ יוֹם טוֹב וְכַיּוֹצֵא אֲנִי מוֹסֵר הַיּוֹם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּהְיֶה כָּל הַנְהָגַת אוֹתוֹ הַשַּׁבָּת כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְאַחַר כָּךְ כְּמוֹ שֶׁמִּתְנַהֵג אֶצְלוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אוֹ בְּאוֹתוֹ הַשַּׁבָּת וְכַיּוֹצֵא שׁוּב אֵינוֹ מְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ אַחַר כָּךְ כְּלָל אִם הָיָה הַנְהָגַת שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם כָּרָאוּי וְהָבֵן

מים מתוקים

אידיש

מאמר

ואנחנו לא נדע

שיחה יסודי לאור האסון הנורא במירון ל"ג בעומר דהאי שעתא

[הערה: הגם שכבר חלפה חדשיים מאז שהכה ה' בנו בהאסון הנורא האיום הזה, עכ"ז הנקודות המבוארים כאן הם נוגעים להאדם בכל עת וזמן ומצב שהוא נמצא במצוקה באיזהו אופן שהוא. ע"כ ראינו להעלות השיחה היסודי הזה על הכתב - למען ילמדו בנ"י קשת איך לחיות ולהתקיים במצב קשה בהשקפה האמיתי והנכון].

מיר וועלן יעצט נאך אביסל רעדן איבער וואס עס האט פאסירט דעם ל"ג בעומר אין מירון.

מען דארף טאקע רעדן פון אמונה און ביטחון, אזוי אויך אביסל התעוררות לתשובה - איבער זאכן וואס מען דארף מתקן זיין במעשה. אבער בעצם איז פארהאן דא דריי ענינים:

איינס - אמונה און ביטחון, גלייבן אין הקב"ה אפילו ווען ס'איז א שוועכע מצב, דאס איז אונזער עבודה.

צוויי - דער ספעציפישער מעסעדזש וואס הקב"ה וויל דא שיקן, א געוויסע זאך וואס הקב"ה וויל מען זאל מתקן זיין במעשה.

אבער נאכדעם איז פארהאן א דריטע זאך, וואס דאס איז - די אייגענע פערזענליכע הירהורים וואס דער מענטש האט. יעדער מענטש האט זיך זיינע הירהורי און רגשי לבו וואס ער טראכט ביי זיך אין הארצן.

די פערזענליכע געפיל פון א מענטש אז ער איז שולדיג

למשל: א איד האט געקויפט פאר זיין זוהן א טיקעט קיין מירון, ווייל ער האט זיך פארהערט די משניות. א אנדערער א מענטש האט צוגעגרעדט און געשטופט

זיין חבר ער זאל פארן קיין מירון. א איד האט געבעטן א צווייטן איד ברחמים ער זאל פארן קיין מירון פאר זיינעט וועגן. א איד וועלעכע איז שוין געווען אין מירון האט געזאגט פאר א צווייטן איד: גיי צו יענע הדלקה. אדער זאגט ער פאר זיין חבר: לאמיר שוין ארויסגיין פון דא. און אזוי די אלע סארטן משלים וועלעכע האט פאסירט צו מענטשן ארום די טראגעדיע, וואס יעדע אזא מענטש באקומט מורא'דיגע חרטה געפילן וואס ער האט דא געטון.

לאמיר געבן א בעסערע משל: א איד האט אויסגעגעבן טויזענטער דאלארן צו קענען פארן יעצט קיין מירון. ער האט אפגעדינגען א קאר מיט א הויז בנוסף אויף די טיקעט וכו' וכו'. אזא מענטש - בנוסף צו די שרעקליכע טראגעדיע יעדער איז צובראכן, און בנוסף צו וואס יעדער דארף תשובה טוהן און זיך מתקן זיין אין אמונה ובטחון, איז ביי דעם איד פארהאן זיין פערזענליכע שווערייקייט אז זיין נסיעה אויף וואס ער האט אזוי געוואלט און אזוי ארויסגעקוקט און אזויפיל אינווסטירט האט זיך נישט אויסגעארבייט.

לאמיר פארשטיין, אז די אלע זאכן איז אפגעטיילט אינגאנצן פון די עצם צרה וואס דא האט פאסירט און די מחשבות און תיקונים וואס מען דארף דא מאכן, עס איז א דריטע זאך אינגאנצן. עס איז נישט אנדערש פון סתם אזוי וועג א מענטש מאכט סתם אזוי א נסיעה ערגעץ וואו - אדער סיי וועלעכע אנדערע זאך אין וועלעכע ער איז משקיע זיין גאנצע געלט, און למעשה ארבייט זיך די זאך נישט אויס, די נסיעה ארבייט זיך נישט אויס, צו די ביזנעס דיעל האט זיך נישט אויסגעארבייט און ער מאכט למעשה נישט קיין געלט, ער דערזעהט זיך אז ער האט געמאכט א טעות, ער האט געמיינט אז ער וועט מאכן געלט דא - און למעשה פאלט עס אדורך.

א מענטש וועלעכע גייט אזאנס אדורך - אזא מענטש באקומט מורא'דיגע שולד געפילן אויף זיך אליין, ער בלעים'ט זיך מורא'דיג שטארק און ער שפירט אויך אז יעדער באשולדיגט אים, וועט רעדט נאך אויב ער האט נאך געגומען געלט פון אנדערע מענטשן. ער שפירט ביי זיך ווי איין גרויסע דורכפאל און א גרויסע פלאפ אין די אויגן פון אנדערע און אין די אייגענע אויגן.

די אלע וואס האבן געהאט שייכות מיט די הדלקה וואס דארטן איז צום סוף געשען די מ"ה הרוגים, איז פארשטייט זיך אז בנוסף צו די עצם טראגעדיע און בנוסף אויף די בטחון וואס מען דארף זיך היצט מחזק זיין, פארמאגן זיי זייערע אייגענע פריוואטע הרגשים, די הרגשים מיינט מען די אייענע בלעים געפילן וואס

מען האט אז מען האט געהאט אזא מין דורכפאל - אזא מין פלאפ - אזא מין טעות - אז איך האב דא געמאכט אן הדלקה, און ביי מיין הדלקה איז געשען אזא צרה, ס'טייטש אז מיין הדלקה טויג נישט, מען באשולדיגט מיך אז כאילו איך בין שולדיג אין דעם אז מענטשן זענען געהארגעט געוואָרן, און אפילו קיינער באשולדיגט נישט, אבער די אייגענע געפילן באשולדיגן די מענטש אליין אז אלא מאי מיינע מעשים זענען נישט גוט - מיינע מעשים זענען נישט אנגענומען.

עס קומט נישט אזוי ווייט אריין דא די גאנצע ענין פון רוחניות אז דער מענטש זעהט אז זיינע מעשים זענעם נישט מצליח איז דאך עפעס א סימן אז פון הימל איז מען נישט צופרידן פון וואס ער טוט - און ער דארף זיך מתקן זיין אז זיינע מעשים זאלן יא זיין רצויין בשמים. דאס איז א גשמיות'דיגע הרגשה, מען דארף אביסל אפטיילן די אייגענע פריוואטע שלעכטע הרגשים פון פלאפ - פון די עצם צרה דא בכלליות.

דער מענטש קען אדורכפאלן

דער באקאנטער עובד השם רבי אשר פריינד ז"ל פלעגט אסאך זאגן די פסוק 'טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך' - אז די אייבערשטער געט מיך צער אז איך זאל וויסן אז איך דארף צוקומען צום אויבערשטן. לאמיר ארויסנעמען די הרגשה פון פלאפ און דורכפאל - פון די עצם הצרה וואס דא איז געשען, וואס וויל דא דער אויבערשטער פון אונז?! אז דער מענטש וועלעכע האט א פלאפ אין א ענין שפירט אז ער קען זיך נאך נישט פארלאזן אויף זיך אליינ'ס, ער ווערט מורא'דיג שבור ורצוץ אז ער קען זיך מער נישט פארלאזן אויף זיינע אייגענע דעסישאנס - ער שפירט אז עס גייט נישט, דארף ער פארשטיין די עצם זאך, אז יא - א מענטש קען אויסגעבן געלט און צום סוף איז עס נישט מצליח, א מענטש קען פלאפן, א מענטש קען שפירן אז ער ווייסט נישט אלעס און אז ער איז נישט אזוי קלאר אין זאכן, א מענטש קען שפירן חרטה אויף זאכן! א מענטש איז נישט קיין וודאית'דיגע זאך אויפן וועלט!

איי, פארוואס טאקע זאל דער אויבערשטער אזוי מאכן אז דער מענטש זאל אזוי דורכפאלן אין זיינע ענינים? דאס האט הקב"ה געמאכט לטובת האדם - אז דער מענטש זאל זעהן אז זיינע זאכן זענען גארנישט, ער קען פלאפן, ער קען שפירן ווי א פלאפ, כדי ער זאל פארשטיין אז ער קען נישט לעבן אליינס אויף די וועלט, מען דארף צוקומען צו הקב"ה.

דא קומט אריין דאס וואס דער בעל שם טוב הק' זאגט, אז דער מענטש קען אנערקענען אז הקב"ה פירט אלעס אפילו דורך קליינע יסורים וואס הקב"ה שיקט צו פארן מענטש, און אז דער מענטש פארשטייט גלייך וואס מען וויל פון אים פון הימל - דארף ער מער נישט צוקומען אז דער אוייבערשטער זאל אים שיקן גרויסע יסורים ח"ו.

אבער דאס אלעס האט אבער נישט צו טוהן מיט די ענין פון תיקון המעשים וואס מען דארף יעצט מאכן וועגן די אומגליק, עס איז יעדן מענטש'נס אייגענע דאגה וואס ער האט - וואס קען איך טוהן קומענדיגעס מאל אז אזאנס זאל מער נישט פאסירן?! וואס קען איך טון אז יעדער באשולדיגט מיך?! וואס זאל איך טון אז עס האט געפלאפט מיינע זאכן?! אלא מאי קען איך מיר נישט פארלאזן אויף מיך אליין, און איך קען מער קיימאל נישט וויסן זיכער וואס איך האב צו טוהן.

א מענטש וויל דאס אבער נישט הערן, דער מענטש וויל הערן אז דאס איז געווען עפעס א דבר היוצא מן הכלל, און פונקט דא האט עס טאקע געפלאפט, ער וויל הערן אז עס איז געווען עפעס א העכערע ענין פארוואס דאס האט פאסירט, און ער וועט אפילו אנפרעגן ביי עטליכע מקובלים, און זיי וועלן זאגן עפעס א סברה עפעס א ענין וואס זיי טראכטן אז וועגן דאס און דאס איז עס, און מען דארף טוהן כמה ענינים און תיקונים. אין עס איז גראדע מעגליך אז עס איז אמת די אלע זאכן, אבער נישט מיט דעם דארף זיך א מענטש מחזק זיין ווען ער שפירט זיך ווי א דורכפאל.

די פערזענליכע געפילן פון א מענטש האבן נישט צו טון מיט די עצם צער פון די צרה

מען דארף אפטיילן די עצם הענין אז אידן זענען אוועק פון די וועלט, אין אז דער אויבערשטער וויל עפעס פון אונז [באלד וועלן מיר זעהן וועגן דעם], אבער קודם די הרגשה פון פלאפ וואס איך האב - אז מיין הדלקה האט זיך נישט אויסגעארבייט, אז מיין נסיעה האט געפלאפט, און די אלע ארומיגע מענטשן וואס כאילו דורך זייערע פעולות זענען מענטשן געשטארבן, די וואס האבן מחזק געווען אנדערע צו פארן, די וואס האבן געשלעפט עמיצן וכדומה, קודם פארשטיין אז יא - איך קען מאכן א טעות, און איך שפיר אז איך האב געמאכט א טעות, און איך שפיר מיך ווי א פלאפ, און פארשטיין אז יא - דאס איז די סדר הבריאה, מיר זענען בלויז א' אדם', מיר זענען נישט קיין מלאכים און מיר זענען נישט גאט.

מען דארף נישט לויפן צו א מקובל פרעגן: וויאזוי קען זיין אז איך האב געפלאפט?! יא - א אדם קען פלאפן! די מקובל אליין קען אויך פלאפן! נאר דער בורא כל עולמים איז א כל יכול! אחד הוא - ער איז דער איינציגסטער וואס פלאפט נישט! ער איז א שלימות, א מענטש איז געבוירן א חסר.

איי אויב אזוי, וויאזוי וועל איך פון יעצט און ווייטער וויסן וואס איך האב צו טוהן?! זאל דער מענטש פארשטיין, מען ווייסט קיינמאל נישט וואס מען האט צו טוהן, מען דארף אייביג צוקומען צו סייעתא דשמיא - צו די הילף פונעם אויבערשטער, נישט נאר לעבן און טויט איז אינעם אויבערשטנ'ס הענט, לעבן און טויט איז אינעם אייבערשטענ'ס הענט סתם אזוי, דאס איז דאך גאר פשוט. נאר אפילו פיהל מער פון דעם, אייגענע דיסישענס קען איך נישט מאכן, און ווען איך מאך יא דיסישאנס קען עס פלאפן.

א עבירה האט מען נישט געטון אז מען איז געפארן, א מקום סכנה הייסט עס נישט, מען האט געטון די נארמאלע השתדלות, די תורה האט מיך געלאזט גיין - און געענדיגט. איי ווי אזוי קען זיין אז איך האב געפלאפט?! א מענטש קען פלאפן, ער קען שפירן ווי א חסר, א מענטש קען האבן שלעכטע הרגשים, און א מענטש קען שפירן אז ער האט געטון נישט ריכטיג, מען דארף אפילו נישט תשובה טון אויף דעם - איינמאל די תורה האט געלאזט, מען האט נישט צוגערעדט קיינעם צו גיין צו א מקום סכנה - עס איז נישט געווען א מקום סכנה, עס איז נישט געווען קיין 'לפני עוור לא תתן מכשל', מען האט אויף גארנישט עובר געווען, מען האט דאך נישט געוואוסט, עס הייסט אפילו נישט קיין שוגג בכלל. עס איז סתם געפילן וואס א מענטש האט, מען דארף עס קלאר מאכן, עס איז בכלל נישט קיין חטא, עס איז נישט קיין ענין וואס מען דארף אויף דעם תשובה טוהן.

א מענטש איז א חסר און דארף אלעמאל צוקומען צום אויבערשטן

די הרגש דארף מען זיך סתם לאזן פילן - אז איך מעג פילן ווי א פלאפ, איך פיל אז איך האב נישט מיט רבי שמעון, און אז מיינע דיסישאנס זענען נישט קיין דיסישאנס, איך האב נישט קיין העכערע כוחות, איך דארף יעצט נישט לויפן צו מקובלים - זיי האבן אויך נישט קיין העכערע כוחות, זיי זענען אויך נאר מענטשן, און אפילו מען האט יא העכערע כוחות - אבער אז דער אויבערשטער וויל לערנט ער אים אויך א לעקציע, ער קען אים אויף שיקן א מעסעדזש אז מען דארף צו קומעם צום אויבערשטען. די העכסטע און גרעסטע מענטש פון די גאנצע וועלט לערנט דארף אויך צוקומען צום אויבערשטן. יעדער איז גארנישט, נאר די

אייבערשטער אליינס קען טוהן זאכן.

ממילא, ווייסט א מענטש אז עס איז גוט אז איך האב באקומען אזא מעסעדזש פון הקב"ה, עס איז גוט איך האב געהאט די פלאפ, איך האב באקומען א פאטש פון הימל, און איך פארשטיי אז יא - איך בין א חסר, און איך מעג פילן צובראכן, אין דאס איז דאס לעבן. אין איך פארשטיי אז איך דארף נישט לויפן זיך מחזק זיין, און איך דארף נישט ווארפן די שולד אויף קיינעם, איך לאז זיך פילן שולדיג, און א מענטש מעג פילן שולדיג, מען האט נישט קיין עבירה ווען א מענטש פילט אזוי, מען פילט שולדיג מען פילט צובראכן - און מען איז צובראכן.

די אלע נאנטע מענטשן וואס זענען נאנט צום ענין - מען דארף טאקע האבן א דאגה - ידעגו כל החבורה, אבער אן קיין שולד געפילן, שולד געפילן איז נישט קיין דאגה, מען קען אפילו נישט תשובה טוהן אויב האט מען שולד געפילן, אפילו בטחון קען מען נישט נישט האבן, מען מישט אויס די עצם צרה און די חלק התשובה צוזאמען מיט די פריוואטע געפילן וואס מען האט, אזוי קען מען נישט תשובה טוהן.

די ערשטע זאך זאל מען אפטיילן די אייגענע געפילן - די אייגענע פלאפ וואס מען האט דא, די אלע וואס האבן געהאט סיי וואס פאר א שייכות מיט די נושא, און מען פילט זיך ווי א פלאפ אז עס איז געשעהן אזא שרעקליכע אומגליק, זאלן פארשטיין: מען מעג פילן ווי א פלאפ, מען דארף גארנישט טון צו דעם, מען לאזט זיך אריין אפאר שעה אין די געפילן, און מען לאזט זיך שפירן ווי א דורכפאל - ווי א פלאפ, און מען דערשפירט אז מען איז באמת א חסר, קומט מען דורך דעם צו צו א מורא'דיגע הכרה אז נאר די אויבערשטער איז די אמת, און איך קען ממילא גארנישט, אין איך קען יא מאכן א טעות, נאר די אויבערשטער קען נישט מאכן א טעות - ווייל דער אויבערשטער איז שלימות הגמור! מיר דארף צוקומען צום אויבערשטן.

אין ווען מען פילט שלעכט און מען האט א שלעכטע הרגש מיינט דאס נישט קיין עצבות אדער מרה שחורה, דאס איז דער מענטש.

פארוואס טאקע מאכט דער אייבערשטער א מענטש זאל האבן אזעלכע געפילן?! כדי דער מענטש זאל זעהן אז ער איז טאקע נאר א אדם - און ער איז נישט בורא, און א מענטש האט דורכפעלער, א מענטש האט שלעכטע הרגשים, ער קען שפירן אז ער קען נישט, ער קען שפירן אז ער ווייסט נישט וואס עס וועט זיין, ער זעהט אז אין זיין שטח קען געשעהן שלעכטס, אז אין זיין שטח האט

געקענט אזוינס פאסירן. ביי פריערדיגע צדיקים האט מען געזעהן אז אין זייער געגענט האט נישט פאסירט קיין שלעכטס. אבער שוין - דאס האט נישט צו אונז קיין שייכות, און די צדיקים האבן אויך אלע געוואוסט אז זיי זענען גארנישט - און אז זיי מוזן אלע צוקומען צום אויבערשטען.

א יעדע מענטש וויל דאך זעהן אז זיין שטח - זיין ענין איז גוט, דאס איז יעדע טאטע וויל קעיר נעמען פון די פראבלעמען פון זיין קינד, ער איז נישט מסכים און עס מעג נישט זיין קיין פראבלעמען מיט זיינ'ס א קינד, זיין ביזנעס - זיין ארבייט טאר נישט זיין קיין פראבלעמען, זיין שבת'דיגע סעודה דארף פארן אלעס גלאט, זיין הויז זיינע פלאר טיילס און זיינע מעבל דארפן זיין שיין און געלונגען, עס טאר נישט זיין קיין טעות - עס מעג נישט פאסירן קיין פלאפ ביי אים.

אבער אין מציאות איז עס נישט אזוי, פון הימל לערנט מען צו יעדן איינעם, דער עושר און דער גיבור און חכם - יעדע מינוט לערנט מען צו נאך איינעם, מען האט דורכפעלער - מען מאכט טעותים, און מען קענען מען מעג זיך לאזן שפירן ווי א דורכפאל, עס איז פאסירט נישט גארנישט.

און צוליב דעם האבן די אלע שלעכטע הרגשים גארנישט מיט קיין עצבות און מרה שחורה צוטוהן. עס איז פשוט צו לערנען דעם מענטש צו אנערקענען אז דאס איז עס - איך בין נישט קיין שלימות.

דאס אלעס איז זייער וויכטיג צו וויסן פאר די אלע וואס האבן מיטגעלעבט פון די נאנט און האבן נאנטע שייכות צו די שרעקליכע טראגעדיע. ווילאנג מען האט נישט אריינגעטראכט און נישט אריינגעגאנגען אין אט די נקודה - קען מען אפילו נישט גיין ווייטער. פארשטייט זיך אז נאכדעם וואס מען האט אביסל אפגעטיילט זיך די אייגענע פערזענליכע געפילן פון די מתים פון די קדושים, יעצט קען מען אנהייבן צו טראכטן - וואס וויל דער אויבערשטער פון אונז, וואס האט הקב"ה דא געטוהן, פארוואס האט דאס דער אויבערשטער געוואלט, אא"וו. יעצט קען מען אנפאנגן טראכטן פון די עצם צרה וואס דא האט פאסירט - אזעלעכע אינגע קינדער וועלעכע זענען אזוי טראגיש אוועק פון די וועלט, וואס וויל דער אויבערשטער, וואס וויל דער אויבערשטער פון די יתומים פון די אלמנות פון די עלטערן. יעצט קען מען רעדן צו די באטראפענע אידן אן קיין שולד געפילן, סתם פון די עצם צרה וואס האט זיי באטראפן, א מאן א פרוי כאילו ער האט נישט געהאט קיינע שולד געפילן, ער האט נישט אריינגערעדט אין נושא צו יא פארן נישט פארן, די עצם זאך אז מען פארלירט א טאטע - אז מען פארלירט

א קינד איז דאך א הימל געשריי! דאס איז יעדע משפחה, יעדע אלמנה, נישט נאר פון די איצטיגע טראגעדיע - אלעמאל, עס איז זייער א שווערע צרה. דא קומט אריין די ענין פון אמונה און בטחון. אבער נישט בעפאר אז איך מעג פילן שלעכט.

מען דארף אבער וויסן, אז זייער אסאך זאכן קומען צו שפעטער בהמשך - בנוסף צו די עצם צרה. מען קען זיך שפירן וויניגער וועדר ווי א צווייטן וויבאלד איך האב נישט קיין טאטע, וויבאלד איך האב נישט קיין קינדער, איך פיל מיך וויניגער ווי אנדערע. ד"ה, אז עס איז דא די עצם צרה - לדוגמא דאס אז איך האב פארלוירן א קינד - און איך בענק מיך צו מיין קינד, אא"וו. אבער דערנאך איז דא אסאך זייטיגע שווערע געפילן וואס די באטראפענע כאפן נאכנישט בשעת מעשה אז עס קומט צו, זיי וויסן אפילו נישט עס קומען נאך צו זייער אסאך זייטיגע פערזענליכע שווערע געפילן בנוסף צו די עצם צרה. מען הייבט זיך אן שפירן זייער נעבעך'דיג, מען שפירט זיך שבור ורצוץ - מען שפירט אז מען איז נישט אזוי ווי יעדן, אז איך האב נישט עפעס וואס יעדער האט יא.

נישט אוועקשטופן די שווערע געפילן

איז ביי די זאכן דארף מען ווייטער וויסן די כלל וואס מיר ברענגען דא ארויס די גאנצע צייט, אז מען מעג שפירן שלעכט, מען מעג שפירן וויניגער ווי אנדערע, און מען לאזט זיך שפירן וויניגער ווי יעדן, אבער נישט ח"ו אז מען איז טאקע וויניגער פון אנדערע, עס איז בסך הכל נאר מיין פריוואטע פילינג וואס איך שפיר, עס איז א בלויזע הרגש, 'איך פיל אזוי', אבער באמת בין איך זייער גוט - און אלעס איז זייער גוט, איך מיר האב מיך נאר מיין פריוואטע ענין - מיין פריוואטע פילינג וואס איך שפיר מיך שלעכט אא"וו.

און נאכדעם וואס דער מענטש לאזט זיך שפירן זיינע שלעכטע געפילן, ער לאזט צו אז די אלע הרגשים זאלן אנגיין, ער שטופט עס נישט אוועק פון זיך, נישט אז מען זאל זיי יעצט זאגן - עס איז העכערע זאכן, עס איז תיקונים עליונים, אפילו עס איז טאקע - וואס אבער האבן די אלע יתומים און אלמנות פון דעם?! זיי האבן גארנישט פון די אלע זאכן, זאלן זיי יעצט א גאנצן טאג טראכטן פון תיקונים עליונים?! זיי גייען יעצט אלע ווערן רבי'ס און פירן טישן?! זיי גייען זיך יעצט אלע זעצן לערנען קבל?! ווערן מקובלים?! זיי דארפן דאך ווייטער פירן און אויפשטעלן אידישע שטיבער אויף די וועלט, ווייטער אנגיין מיטן לעבן - מיט די חיי הקדשוה.

נו, אוודאי געוויס דארף מען זיי עס זאגן, אבער וואס א חילוק צו מען זאגט זיי עס יעצט צו מען זאגט זיי עס שפעטער?! פארוואס דארף מען זיי עס שוין זאגן?! זיי גלייך העלפן אוועקשטופן די שוועכערע הרגשים מיט פאלטשע נחמות - און נישט לאזן זיי מקבל זיין זייערע שוועכערע הרגשים אזוי ווי עס איז?!

מען דארף גיין און זאגן פאר די אלע וועלעכע זענען נאנט פארבינדן מיט די טראגעדיע, אז דאס איז די שוועכערע הרגשים, און זיי זאגן אז זיי גייען שפירן נעבעך'דיג, און מען גייט שפירן ווי יעדער קוקט מיך אן ווי א רחמנות, און אז מען מעג שפירן נעבעך'דיג, מען מעג שפירן ווי א חסר, און איך שפיר טאקע אזוי, און איך נעם עס אן. זיי זאלן וויסן אז יעצט איז מען נאך אין די שבעה און יעדער קומט באזוכן, אבער זיי זאלן וויסן אז דאס איז נאר יעצט - די גאנצע עולם איז נאך אויפגעטרייסעלט, אבער דאס אלעס גייט זיך ענדיגן, און זיי גייען איבערבלייבן אליינס, און דאן וועלן זיי שפירן מורא'דיג חסר און מורא'דיג פארלוירן, און דאן איז די זאך וואס זיי דארפן טוהן איז זיך לאזן שפירן די אלע געפילן.

נאכ'ן מקבל זיין די געפילן פון דורכפאל קען מען ארבייטן אויף 'אמונה' און 'בטחון'

און נאר נאכדעם וואס מען לאזט זיך שפירן דאס אלעס - יעצט קען איך זיך מחזק זיין מיט אמונה און וויסן אז דער אויבערשטער האט פאר מיר אנגעגרייט עפעס א מהלך א תקווה א האפענונג, דער אויבערשטער האט מיר אויסגעקליבן צו זיין א יתום צו זיין א יתומה א אלמן צו א אלמנה - צו זיין אין א עת צרה, און איך קען מיך מחזק זיין ווייל איך ווייס אז דער אויבערשטער טוט אלעס לטובתי, און דער אויבערשטער איז א טוב ומטיב לכל! און דער אויבערשטער מיינט נאר מיין גוטס, איך קען מיך מחזק זיין דורך דעם וואס איך זעה קלאר ווי דער אויבערשטער האט עס אזוי צוגעפירט מיט אזא מורא'דיגע פונקטליכע השגחה פרטית, ברענגט דאס אז איך זאל גלייבן אז 'הוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים'! ער האט אהערגעשטעלט פונקטליך אט די מצב אין וועלעכע ווי איך שטיי יעצט, און ער האט פאר מיר אנגעגרייט נאך פון ששת ימי בראשית - עפעס א מהלך עפעס א דרך עפעס א ענין וואס איך זאל אויפטון אויף דער וועלט אין די ממצב, און אוודאי קען איך ווייטער אנגיין מיט א שמחה מיט א חיות מיט א טוב לבב - וויבאלד איך האב די ריכטיגע אמונה און בטחון אין הקב"ה.

מאכן א תיקון במעשה בעפאר'ן זיך מתקן זיין אין אמונה און בטחון ווייזט אויף חסרון אמונה

בעצם, א חסידישער איד וואס גייט אויפן דרך הבעל שם טוב הק' - וואלט יעצט נאר געריעדט פון אמונה און בטחון. די סיבה פארוואס מענטשן ווילן הערן כל מיני סיבות און הסברים פארוואס עס איז געשעהן און וואס דארף מען מתקן זיין און ווערן נאנט צום רבוש"ע איז נישט באמת וויבאלד ער וויל דא עפעס באמת פארעכטן, נאר דאס איז וויבאלד ער וויל וויסן אז צוליב די און די סיבה האט דאס פאסירט - וויבאלד ער האט שוין נישט קיין כח זיך צו פארלאזן אויפן אויבערשטען מיט אן אמת, אמת'דיג צו גלייבן אז אונזער לעבן איז אנגעהאנגען אויפן אויבערשטען לגמרי! און איך קען נישט קומען און מאכן עפעס א שנעלע תיקון כדי צו קענען שפירן רואיג מיט מיר אז פון היינט און ווייטער גייט שוין אלעס זיין גוט און גארנישט וועט צו מיר נישט פאסירן. מען וועט מאכן א גרויסער אסיפה התחזקות, אבער בעצם איז די גאנצע אסיפה געמאכט נאר יעדען צו בארואיגן, אז מען דארף נאר מאכן די איין תיקון דארטן - און אלעס וועט זיין מסודר. צו די תיקון איז טאקע א ריכטיגע תיקון דאס וועלן מיר שוין באלד זעהן, אבער קודם דארף מען וויסן אז די אלע קבלות וואס מענטשן מאכן זיך יעצט איז נאר כל זמן די גאנצע ציבור איז נאך אויפגעשאקלט, אבער נאך א חודש וועט אלעס צוריקפאלן.

ווי קען זיך א איד טאקע האלטן?! טאקע דארט ווי עס איז אים שווער - דארט ווי ער דארף נאך די מערסטע קלארקייט אז דער אויבערשטער פירט אלעס. און ווען מען איז טאקע קלאר אז דער אויבערשטער פירט אלעס, דאן קען מען קלאר זעהן אז דער אויבערשטער טרייסלט אויף די וועלט כדי צו ווייזן פאר די גאנצע וועלט אז ער פירט די וועלט - און קיינער אנדערש נישט. לעבן און טויט איז אנגעהאנגען נאר אין אינעם איין אייניציגסטן באשעפער.

הקב"ה פירט די וועלט ווי אזוי ער וויל!

אזוי אויך לאפוקי פון דאס וואס מען הערט מענטשן זאגן - פונקט אין ל"ג בעומר איז געשען אזא זאך?! מען דארף דא פארשטיין - עס האט נישט מיט רבי שמעון גארנישט, מענטשן שפירן אז ווען א מענטש מאכט אז איך גיי זיין ביי די שמחה פון רבי שמעון מיינען זיי - אז וויבאלד ער האט אפגעמאכט צו זיין בשמחה דאן מוז זיין אז ער וועט זיין בשמחה, וויבאלד ער האט אזוי אפגעמאכט. דא קומט אריין די ענין פון א פלאפ - וואס מיר האבן פריער געריעדט. דער

מענטש וואונדערט זיך - ווי אזוי קען זיין אז אום ל"ג בעומר אין מיין יום טוב אין מיין געשמאק האט פאסירט אזא זאך?! מיין געשמאק האט זיך נישט אויסגעארבייט! עס ארבייט נישט אזוי, דער אויבערשטער האט אזוי געוואלט, אפילו וועז איך וויל אז עס זאל מיך זיין געשמאק דארף איך נאכאלץ צוקומען צום אויבערשטן בכל אופן. יעדן איינציגן טאג - אויב איך וויל איך אז עס זאל זיין א געשמאקע טאג דארף איך בעטן דעם אויבערשטן! אויב וויל איך מאכן געלט איך וויל האבן א גוטע פרנסה צו אידיש נחת פון די קינדער - דאן דארף איך אלעמאל בעטן פונעם אויבערשטען! אז איך וויל האבן גוטע שלום בית דארף איך בעטן פונעם אויבערשטען! איך דארף צוקומען צום אויבערשטען יעדע מינוט פון טאג. נישט קומען זאגן אז אלעס איז גוט ב"ה, און אז עס איז געשעהן דא עפעס נישט גוט דארף מען שנעל אוועקשטופן דאס שלעכטס אז עס זאל צוריק ווערן גוט - מען זאגט עס איז הויכע זאכן מיר פארשטייען נישט און פארטיג.

מיר דארפן וויסן - גוטס אויף די וועלט קומט פונעם אויבערשטן! שלעכטס אויף די וועלט קומט אויך פונעם אויבערשטן! אלעס קומט פונעם אויבערשט! וויסן אז אלעס איז אנגעהאנגען אינעם הייליגן באשעפער! לעבן און טויט, נחת און שמחה ושלוות הנפש - אלעס איז: אייבערשטער!

דו האסט געוואלט זיין אין די שמחה פון רבי שמעון אין עס איז דיר נישט געלונגען, נו - איז עס דיין אייגענע פלאפ, נאר ביים רבוש"ע פלאפן נישט קיינע זאכן, ביי מיר א בשר ודם קענען זאכן יא פלאפן, איך קען האבן אפגעמאכט צו זיין בשמחה - און צום סוף למעשה נישט זיין בשמחה. דאס איז דאך בעצם די זאך וואס עס באדערט יעדן, ווי קען אז אין מירון אין די פרייליכסטע מינוטן ביי רבי שמעון אליינס האט אזוינס געקענט פאסירן?! אבער טראכט אריין - פארוואס דען נישט?! ווייל דו האסט אפגעמאכט אז דו ווילסט יעצט זיין בשמחה?! דער אויבערשטער האט געוואלט אז נישט! פשוט בטחון.

מיר פארשטייען גארנישט - אלעס איז פאר א העכערע תכלית

וואלט מען וועז געדארפט אריינאקערן אין די וועלט - אז דער אויבערשטער טרייסלט זיין וועלט אז מען זאל געדענקען פון אים אז ער פירט די וועלט, ער גיט לעבן און ער גיט טויט, און עס איז פארהאן עולם הזה און עס איז פארהאן עולם הבא - עס איז דא די וועלט און עס איז דא יענע וועלט. נו - אוודאי, אויב מען לעבט א גאנצע צייט אז די וועלט איז די עיקר, דאן קען מען נישט פארשטיין

אזא מין ענין בכלל - אז איך זאל יעצט האבן אמונה און בטחון - אז וואס? אז די מענטשן גייען צוריק קומען מארגן אויף די וועלט?? אז דער אויבערשטער ווייסט וואס ער טוט?? מיר זענען דאך אזוי אנגעטונקען אין די וועלט אז מיר קענען ניטאמאל טראכטן אין דעם ריכטונג, מען דארף ממש האקן מיט א האק אין קאפ אריין וועז מען רעדט פון אמונה. אויב אבער ווייסט מען אז דער אויבערשטער איז דער בעל הבית אויף די וועלט, און אז די וועלט איז נישט קיין אייביגקייט, עס איז דא א יענע וועלט, דאן אוודאי האט דער אויבערשטער געהאט א חשבון - עס איז א דבר פשוט מאד, נאר מיר פארשטייען מיר נישט וואס, מיר פארשטייען דאך אויך נישט פארוואס א מענטש לעבט בכלל אפ די הונדערט יאר אויף די וועלט. אוודאי ואדרבה, אז מען לעבט ווי לאנג מען לעבט - זאל מען טאקע לעבן מיט א געשמאק בני חיי מזוני רויחי לכל ישראל עד עולם! אבער פארוואס דארף מען לעבן?! פארוואס לעבט מען בכלל?! ווייל דער אויבערשטער ויל אזוי! 'הושענא למען סודך' - מיר פארשטייען דאך אויך נישט פארוואס דער אויבערשטער האט בכלל באשאפן זיין בריאה, מיר פארשטייען דאך גארנישט.

דאס איז עס, ער ויל אז מיר זאלן אים דינען, דאס איז די לעבן, מען קומט אויף די וועלט ווייל עס איז דא א יענע וועלט, ווייל עס איז דא ימות המשיח, עס איז דא נאך זאכן אויף די וועלט, די וועלט ענדיגט זיך נישט, דער אויבערשטער ווייסט אז פאר די נשמות איז גוט אז זיי זאלן שוין צוריקגיין צו יענע וועלט, ער ווייסט זייערע תיקונים און זייערע גילגולים. די אלע זאכן זענען ליידער היינט אזא דוחק - אז מען דארף דאס פארענטפערן - אז די וועלט איז נישט די עיקר.

די וועלט איז נישט די עיקר

די אמת איז, די וועלט איז קיינמאל נישט די עיקר, אין אז א איד האט נחת פון די קינדער מיט א שיבה טובה און ער שטארבט ביי די הונדערט, פארשטיי מיר אויך נישט בדויק וואס זיין תפקיד איז געווען, אבער בוודאי נישט דאס איז זיין תיקון. דאס אז ער האט געהאט א געשמאקע לעבן מיט געלט און נחת פון די קינדער און אייניקלעך - נישט דאס איז זיין לעבן, נישט דעס נעמט ער מיט אויבן. אפשר ביי די לוויה וועט יעדער זאגן אז ער האט געהאט פיינע קיינדער און אייניקלעך אבער נישט דאס איז די נקודה, די נקודת החיים זיינע איז דארט ווי ער האט זיך ערגעץ ווי אין זיין לעבן מפקיר געווען פאר כבוד שמים, דאס איז זיין נקודת החיים.

און אז מען פארשטייט אז יעדער איד אויף די וועלט דארף עפעס טוהן פאר כבוד שמים, דאס איז זיין ענין, אז מען לעבט א גאנצן טאג מיט דעם אז דאס לעבן איז גארנישט און דער אייבערשטער איז אלעס! איך בין נאר דא אויף די וועלט פארן אויבערשטן - קען מען זייער גרינג פארשטיין אז דער אויבערשטער זאגט אמאהל אנדערש, יעצט דארף איך נישט פון דיר דיין לאנגע לעבן, יעצט האב איך הנאה יעצט האב איך א כבוד שמים פון עטליכע פינעף און פערציג נשמות וואס זענען געשטארבן אינג.

די וועלט איז נישט פארזיכערט - מיר שפירן זיכער נאר ווייל מיר פארלאזן זיך אויף הקב"ה

בכל אופן, א איד וואלט וועז געדארפט יעצט רעדן נאר פון אמונה און בטחון, כמעט נישט זוכן קיין תיקונים, ווייל די אלע תיקונים איז נאר עפעס א מיטל שנעל צוריק צו ווערן רואיג. אמונה און בטחון מיינט - אז איך בין מורא'דיג רואיג ווייל איך פארלאז מיך אויפן אויבערשטער! און איך בין אויך מורא'דיג נערוועז און איך ציטער ווייל מען קען שטארבן פון די וועלט, מען קען שפירן דורכפעלער. א מענטש איז גארנישט, ער קען שטארבן אין א רגע, מען גייט אויף א פלאץ אין מען געט א שטארב אפ. נישט יעצט לויפן מאכן א השתדלות אז עס זאל מער נישט פאסירן, דער אויבערשטער האט גענוג וועגן, היינט אזוי און מארגן אויף אן אנדערן אופן, דער אויבערשטער קען אוועקנעמען די נשמה פון א מענטש אין א רגע כמימרא - און ער איז אויס. עס זענען פארהאן קראנקע מענטשן - און עס איז פארהאן מירון - און אין די פארגאנגעהייט האט מען געשאסן מענטשן, דער אויבערשטער האט זיך אלע מיני אופנים, און עס וועט נישט העלפן כל השתדלות שבעולם אויסצומיידן איין מיתה וואס דער אויבערשטער וויל מאכן! דער אויבערשטער האט אין זיין אוצר אלע מיני וועגן וויאזוי צו מאכן א מענטש שטארבן - אויב וויל ער.

די וואלט איז, אז מען דארף טאקע יא ציטערן. איי, ווי אזוי קען איך לעבן אויב איך ציטער יעדע מינוט?! וויבאלד איך האב א גוטער באשעפער, און אין אים הענג איך זיך אן! אין ער פארלאזט מיך קיינמאל נישט - נישט קיין חילוק אין וועלכע מצב! ער איז מיין טאטע מיין בורא! ער פירט די וועלט און ער מיינט נאר מיין גוטס! אוודאי קען איך מיר אויף אים פארלאזן אז ער וועט מיר געבן מכל טוב וטוב בזה ובבא! איך פארלאז מיך אויפן אויבערשטן מיט בלינדע אויגן - מיט א בלינדע אמונה און בטחון!

תשובה ותיקון המעשים - נישטא קיין גרעסערע תיקון פון ווערן ווערן שטערקער אין אמונה און ביטחון!

יעצט קומט די דריטע זאך, אז מען דארף מאכן א תיקון. טראכטן פארוואס עס איז געקומען אא"וו. און ווען מען מאכט סיי וואספארא תיקון - איז עס אויך נאר ווייל דער אויבערשטער וויל אז איך זאל יעצט מאכן א תיקון אויף א געוויסער ענין!

על פי רוב איז די תיקון וואס מען מאכט נישט געמאכט פאר די משפחה - די קרובי המת, נישט פאר די גאר נאנטע וועלעכע דארפן יעצט אזויפיל ארבייטן אויף זייער אמונה, זיי דארפן נישט יעצט מאכן קיין תיקון המעשים. די מענטשן וואס עס האט זיי נישט אזוי פערזענליך אנגעירט די צרה - זיי וויל דא דער אויבערשטער אויפוועקן מיט א פשוטע תיקון המעשים, אבער נאכאמאל - די משפחה מיטגעלידער דארף יעצט ארבייטן נאר אויף אמונה און בטחון, זיי קענען נישט יעצט נישט מאכן קיין תיקונים, אויב זיי גייען יעצט מאכן א תיקון וועט עס אוועקנעמען פון זייער עבודה, זייער עבודה איז יעצט א נסיון פון האבן שטארקע אמונה און בטחון אינעם בורא כל העולמים! און אזוי אויך באמת לאמיתו - פאר אלע אידן פון כלל ישראל איז דאס א נסיון וואס מען דארף ארבייטן אז לעבן און טויט גיט דער אויבערשטער - החיים והמות ביד הקדוש ברוך הוא! און ווען דאס וועט אריינגיין אין אונז, און מיר וועלן פארשטיין אז נאר ער פירט די וועלט, נאר ער גיט חיים ומות - איז עס געווג א גרויסע תיקון, נישט דא קיין גרעסערע תיקון ווי דעם! דאס איז די גרעסטע תיקון וואס עס איז נאר פארהאן!

אז א איד זאל אנהייבן לעבן מיטן אויבערשטען - מיט אמונה און בטחון, וועט ער שוין נאכדעם פון זיך אליינס מאכן קבלות, ער וועט שוין יעדע רגע טראכטן פונעם הייליגן באשעפער, אין ער וועט שוין אוטומאטיש נישט טוהן קיין עבירות און נאר טוהן מצוות און מעשים טובים א גאנצן טאג און א גאנצע נאכט. ווי קען זיך א מענטש בכלל איינהאלטן פון טוהן עבירות און יא טוהן מצוות - אין די צייט וואס עס איז אים נאך בכלל נישט קלאר אז דע אויבערשטער פירט די וועלט, אז דער אויבערשטער איז מיין טאטע?! וועלן עס איז אים נאכנישט קלאר אז דאס גאנצע לעבן קומט פונעם אויבערשטען, אין נאר אויף אים פארלאז איך זיך, אין חוץ אים גארנישט! איך דארף צו קומען צו אים יעדע רגע!

מיר נעמען שמירה נאר פון דעם אויבערשטן אליין!

על כל פנים - אפילו נאר די נקודה אז דער אויבערשטער פירט די וועלט. אריינעמען אין זיך די נקודה פון אמונה און בטחון, 'בידך אפקיד רוחי' - נאר דו גיסט מיר לעבן, אויף דיר פארלאז איך זיך! 'בצל כנפיך תסתירנו' - א איד דארף אריינעמען אין זיך אז איך זיץ בצל כנפיו פונעם אויבערשטען, דאן קען מען זיך האלטן! אז מען איז אויפגעשאקלט - ווי לויפט מען זיך באהאלטן?! מען לויפט צום אויבערשטן, ביי אים נעמען מיר שוץ! מען איז דאך אזוי פארלוירן, אזא וועלט - אזוינע פלאפס קענען געשעהן אויף די וועלט, אזוינע מיתת משונות, דארף מען דאך האבן ערגעץ ווי א שמירה, מען דארף נישט לויפן צו קיין מקובל אז דער מקובל זאל אונז געבן שמירה, אז דער מקובל זאל אונז זאגן אז פון היינט און ווייטער צינד אן יעדן טאג זיבן אין צוואנציג לעכט - דאן וועסטו זיין אפגעהיטן.

לאמיר נעמען די שמירה פונעם אויבערשטען אליינס! מה דאך א לעכט קען היטן - קען דאך דער אויבערשטער זיכער היטן, ער האט דאך באשאפן די לעכטיגייט - קען ער דאך אוודאי היטן. נעמען שוץ פונעם אויבערשטען, זיך פארלאזן אויפן אויבערשטן - אין לויפן צו אים! און דאן וועט מען מצליח זיין, מען וועט זיין אפגעהיטן, און מיר וועלן האבן אז דער אויבערשטער וועט אונז געבן פון אלעס גוטס - מכל טוב וטוב, אמן כן יהי רצון.

מזלא טבא וגדיא יאה

משגרים אנו בזה את מיטב ברכותינו החמימיות ואיחולינו הטובות, אל מול מעלות כבוד חברינו היקרים והחשובים, לרגל השמחה השורה בביתם, ה"ה

מוה"ר **יודא לייב לאוב** נ"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב

מוה"ר **אשר זאב מייזעלס** נ"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב

מוה"ר **מרדכי אפרים פישל עסטרייכער** נ"ו
לרגל הולדת בתו למזל טוב

החתן **שמעון אפרים פירטה** נ"ו
לרגל שמחת נישואיו למזל טוב בשטומ"צ

החתן **משה יודא בלוי** נ"ו
לרגל שמחת נישואיו למזל טוב בשטומ"צ

הבחור החתן **יושע נחום קופטשיק** נ"ו
לרגל שמחת אירוסיו למזל טוב

יעזור השי"ת שבזכות הגדול של הפצת התורה לרבים, יזכה כ"א לכל ההשפעות טובות, ולראות רב נחת דקדושה מתוך הרחבת הדעת, עדי נזכה לביאת ינון במהרה. אמן

כעתירת: **מכון מים עמוקים**